
IBIZANPODENCON JALOSTUKSEN TAVOITEOHJELMA 2021–2025

Hyväksytty Suomen Faaraokoirat ja Ibizanpodencot ry:n yleiskokouksessa 9.3.2019

Hyväksytty Suomen Vinttikoiraliitto ry:n yleiskokouksessa 16.11.2019

SKL:n jalostustieteellinen toimikunta hyväksynyt 7.4.2020

SISÄLLYSLUETTELO

1. YHTEENVETO	3
2. RODUN TAUSTA	3
3. JÄRJESTÖORGANISAATIO JA SEN HISTORIA	5
3.1 jalostustoimikunta	5
4. RODUN NYKYTILANNE	6
4.1. populaation rakenne ja jalostuspohja	6
4.1.1 MyDogDNA	14
4.2 luonne ja käyttäytyminen sekä käyttöominaisuudet	15
4.2.1 rotumääritelmän maininnat luonteesta ja käyttäytymisestä sekä rodun tarkoituksesta	15
4.2.2 luonne ja käyttäytyminen päivittäistilanteissa	16
4.2.3 käyttö- ja koeominaisuudet	19
4.2.4 kotikäyttäytyminen ja lisääntyminen	20
4.2.5 yhteenveto rodun käyttäytymisen ja luonteen keskeisimmistä ongelmakohtista sekä niiden korjaamisesta	21
4.3. terveys ja lisääntyminen	21
4.3.1 pevisa-ohjelmaan sisällytetyt sairaudet	21
4.3.2 muut rodulla todetut merkittävät sairaudet	24
4.3.3 yleisimmät kuolinsyyt	25
4.3.4 lisääntyminen	26
4.3.5 sairauksille ja lisääntymisongelmille altistavat anatomiset piirteet	27
4.3.6 yhteenveto rodun keskeisimmistä hyvinvointi- ja terveysongelmista	27
4.4. Ulkomuoto	27
4.4.1 rotumääritelmä	27
4.4.2 näyttelyt ja jalostustarkastukset	27
6. JALOSTUKSEN TAVOITTEET JA TOTEUTUS	28
6.1 jalostuksen tavoitteet	28
6.2 suositukset jalostuskoirille ja yhdistelmille	29
6.3 rotua harrastavan yhdistyksen toimenpiteet	30
6.4 uhat ja mahdollisuudet sekä varautuminen ongelmiin	31
6.5 toimintasuunnitelma ja tavoiteohjelman seuranta	32
7. LÄHTEET	33
8. LIITTEET	34

1. YHTEENVETO

Ibizanpodencon jalostuksen tavoiteohjelman tarkoitus on esittää rodun tämänhetkinen tilanne Suomessa sekä ohjata rodun jalostusta. Ohjelmassa esitetään sekä tavoitteita että keinoja niihin pääsemiseksi.

Suomessa ibizanpodencoista kiinnostuneille on oma yhdistyksensä, Suomen Faaraokoirat ja Ibizanpodencot ry. Yhdistys toimii rotua harrastavana yhdistyksenä, jonka tarkoituksena on kerätä kokoon rodusta kiinnostuneet ja sitä harrastavat ihmiset, tehdä rotua tunnetummaksi sekä tukea niin kasvattajia kuin harrastajiakin. Yhdistyksen alaisuudessa toimii jalostustoimikunta, jonka vastuulla on erityisesti tukea ibizanpodencojen jalostusta ja kasvatusta rotumääritelmän mukaisesti niin käyttöominaisuuksiltaan kuin ulkonäöltäänkin.

Kiinnostus rotua kohtaan on ollut Suomessa kasvussa. Harrastajien keskuudessa vallitsee varsin avoin ilmapiiri, ja niin terveystuloksista kuin ongelmistakin voidaan keskustella avoimesti. Ibizanpodencoilta ei vaadita pakollisia terveystutkimuksia. Vuodesta 2006 Suomen Faaraokoirat ja Ibizanpodencot ry on kuitenkin suositellut jalostuskoirille vähintään kahta terveystutkimusta, joista toinen olisi vapaavalintainen ja toinen virallinen silmätutkimus. Vuoden 2018 alusta suosituksia on muutettu siten, että jalostukseen käytettävillä koirilla on astutushetkellä voimassa olevat silmä-, polvi-, kyynär- ja lonkkatulokset.

Virallisten terveystutkimusten perusteella ibizanpodenco on terve rotu, jossa luustosairaat yksilöt ovat poikkeuksia. Jonkin verran tavataan kuitenkin silmäsairauksia. Näihin riskeihin ollaan reagoitu niin Suomen Faaraokoirat ja Ibizanpodencot ry:n (SFK), kuin kasvattajien toimesta. Ibizanpodencot eivät kuulu PEVISAan, mutta SFK on asettanut jalostussuosituksia käytettäville jalostuskoirille ja kasvattajat ovat olleet aktiivisia jalostuskoiriensa tutkituttamisessa.

2. RODUN TAUSTA

Ibizanpodenco kuuluu FCI:n roturyhmään 5, pystykorvat ja alkukantaiset koirat, alaryhmään 7, alkukantaiset koirat. Alkuperämaa on Espanja. Varsinaisista vinttikoirista poiketen se käyttää metsästäessään näköaistinsa lisäksi hyvin vahvasti myös haju- ja kuuloaistiaan. Ibizanpodenco on melko nopea ja erittäin ketterä koira.

Espanjan ulkopuolella rotu on ensisijaisesti näyttely- ja seurakoira, jonka kanssa osallistutaan aktiivisesti myös vinttikoirien rata- ja maastajuoksukokeisiin.

Rotu on peräisin Mallorcan, Ibizan, Menorcan ja Formenteran saarilta, joilla se tunnetaan nimellä "Ca Eivissenc". Se on yleinen Kataloniassa, Valencian alueella, Roussillonissa ja Provencessa, missä se tunnetaan seuraavilla nimillä: Mallorqui, Xarnelo, Mayorquais, Charnegui, Charnigue ja Baleaarien koira. Todennäköisesti foinikialaiset, kartagolaiset ja mahdollisesti myös roomalaiset toivat näitä koiria saarille. Rotutyyppi on alkukantainen ja alkuperäinen. Lähisukuisia rotuja ovat muut espanjalaiset podencot, mm. kanarian- ja andalucianpodencot, faaraokoirat, cirneco dell'etna

sekä portugalinpodengot. Ibizanpodenco on yksi vanhimmista tunnetuista koiraroduista, ja siitä on löydetty kuvauksia faaraoiden haudoissa ja museoissa olevista muistoesineistä. Niiden perusteella voidaan määritellä, että tämän tyyppisiä koiria on ollut olemassa ainakin 3400 vuotta ennen ajanlaskun alkua.

Ibizanpodencoä käytetään metsästettäessä kaneja pääasiassa ilman ampuma-aseita niin päivällä kuin yölläkin. Erityisen hyvän hajuaistinsa avulla se vainuaa ja ajaa saaliinsa helposti liikkeelle runsaskasvillisellakin alueella. Se käyttää hajuaistiaan ja kuuloaan enemmän kuin näköään. Ketteryytensä ja oveluutensa ansiosta se saa nopeasti saaliinsa kiinni, varsinkin työskennellessään ajueessa. Yhden koiran osoitettua riistaeläimen läheisyyden muut ympäröivät tämän koiran, pitävät tietyn etäisyyden ja jäävät odottamaan. Koirat haukkuvat vain nähdessään tai kuullessaan riistan, ja kun ne ovat saartaneet sen. Ne heiluttavat häntäänsä innokkaasti sekä ajaessaan että saalistaessaan riistaeläintä, mutta niiden kiinnostus sitä kohtaan ei kestä kauan. Ibizanpodencoja käytetään myös jäniksen ja suurriistan metsästyksessä. Ne ovat hyviä noutajia.

Suomen ensimmäisen ibizanpodencon, Ivicen Sun God, toi mukanaan Eero Pellikka 1966 Englannista. Koira muutti kuitenkin myöhemmin omistajansa mukana takaisin Englantiin. Seuraavat ibizanpodencot saapuivat vasta vuosina 1985-86, kun Ruotsista tuotiin lyhytkarvainen narttu Lejonstugans Lady ja karkeakarvainen narttu Sinsline Eirene. Tämän jälkeen on lähes vuosittain tuotu muutamia koiria ulkomailta. Ensimmäinen suomalainen pentue syntyi vuonna 1991 Tuula ja Tom Kauppisen kenneliin. Pentueen vanhemmat olivat Sin's Summer Sunshine ja Callenco's Brilliant Baccara. Tämän jälkeen rodun harrastajat keskittyivät tuontikoiriensa kanssa lähinnä näyttelyihin sekä vinttikoirien rata- ja maastokisoihin. Suomen kannan kehitys alkoi varsinaisesti vasta vuosina 1997-98, jolloin Sniffen's ja Snout-kennelisiin syntyivät ensimmäiset pentueet. Sniffen's-kennelin ensimmäinen pentue (viisi pentua) syntyi norjalaissyntyisille vanhemmille Rosenhill's Hybride-Moonlight ja Rosenhill's Noisettiana-Roxelane. Snout-kennelin ensimmäisen pentueen (kahdeksan pentua) vanhempina olivat espanjalainen Keony's Punalero ja norjalainen Silueta Blonda Estrella.

Taulukko 1: rekisteröidyt pennut ja tuontikoirat vuosina 1986–2017

	1986-90	1991-95	1996-2000	2001-05	2006-10	2011-15	2016-17	Yhteensä
Cazaion						27	11	38
Hurmurin				1				1
Necronomicon			5	7	16			28
Onnenkäpälän					2			2
Pinserella's							1	1
Podelux						5		5
Rantapummin					1			1
Sniffens			5					5
Snout			8	16	14	7		45
Suttenselkä				1				1
Ilman kennelnimeä		3		9				12
Tuonnit	9	6	5	6	13	17	6	62
Yhteensä	9	9	23	40	46	56	18	180

3. JÄRJESTÖORGANISAATIO JA SEN HISTORIA

Suomen Faaraokoirat ry perustettiin 22.5.1983. Kerhon nimi muuttui Suomen Faaraokoirat ja Ibizanpodencot ry:ksi vuonna 2003. Yhdistys on Suomen Kennelliiton ja Varsinais-Suomen Kennelpiiri ry:n jäsen. Toiminta on maanlaajuista. Kerholla on 30.6.2018 ollut 160 jäsentä, joista 108 on pääjäseniä, 51 perhejäseniä sekä yksi kunniapuheenjohtaja. Jäsenmäärä on viime vuosina ollut lievässä laskussa. Mahdollisia syitä tähän kehitykseen voivat olla, että rotuyhdistystoimintaa ei koeta tärkeäksi tai pennun ostajia ei enää makseta jäseniksi kasvattajien toimesta.

Vuonna 2008 Suomen Faaraokoirat ja Ibizanpodencot ry muuttui rotukerhosta rotua harrastavaksi yhdistykseksi. Ibizanpodencojen rotujärjestönä toimii edelleen Suomen Vinttikoiraliitto ry.

Suomen Faaraokoirat ja Ibizanpodencot ry julkaisee Farkku-lehteä, joka ilmestyy kahdesti vuodessa. Yhdistys on järjestänyt epävirallisen Open Show'n roduilleen. Vuonna 2009 FarkkuWeekendinä tunnetun viikonlopun toiselle päivälle lisättiin rodun virallinen erikoisnäyttely. Vuonna 2016 päätettiin jättää Open Show'n järjestäminen ainoastaan juhluvuosien yhteyteen eli se pidetään viiden vuoden välein.

1990-luvun puolivälistä yhdistys on järjestänyt satunnaisesti virallisia maastokokeita. Vuonna 2009 alettiin järjestää myös muihin kuin vinttikoiralajeihin keskittyviä harrastusleirejä.

3.1 JALOSTUSTOIMIKUNTA

Ibizanpodencojen jalostustoimikuntana toimii Suomen Faaraokoirat ja Ibizanpodencot ry:n hallitus yhdessä työryhmän ja Jarmo Vuorisen kanssa. Hallituksen sihteeri huolehtii rotukohtaisen postin vastaanottamisesta ja arkistoinnista, jalostustoimikunta postin mahdollisesta edelleenjulkaisemisesta. Jalostustoimikunta huolehtii myös koiranjalostukseen liittyvien artikkeleiden toimittamisesta yhdistyksen lehteen, pentuvälityksen tiedoista, ibizanpodencojen terveystietojen keräämisestä, arkistoinnista ja julkaisusta sekä JTO:n päivittämisestä. Jalostustoimikunnan tehtäviin kuuluvat edelleen vapaamuotoisiin jalostustiedusteluihin vastaaminen ja pyydettäessä jalostusneuvonta.

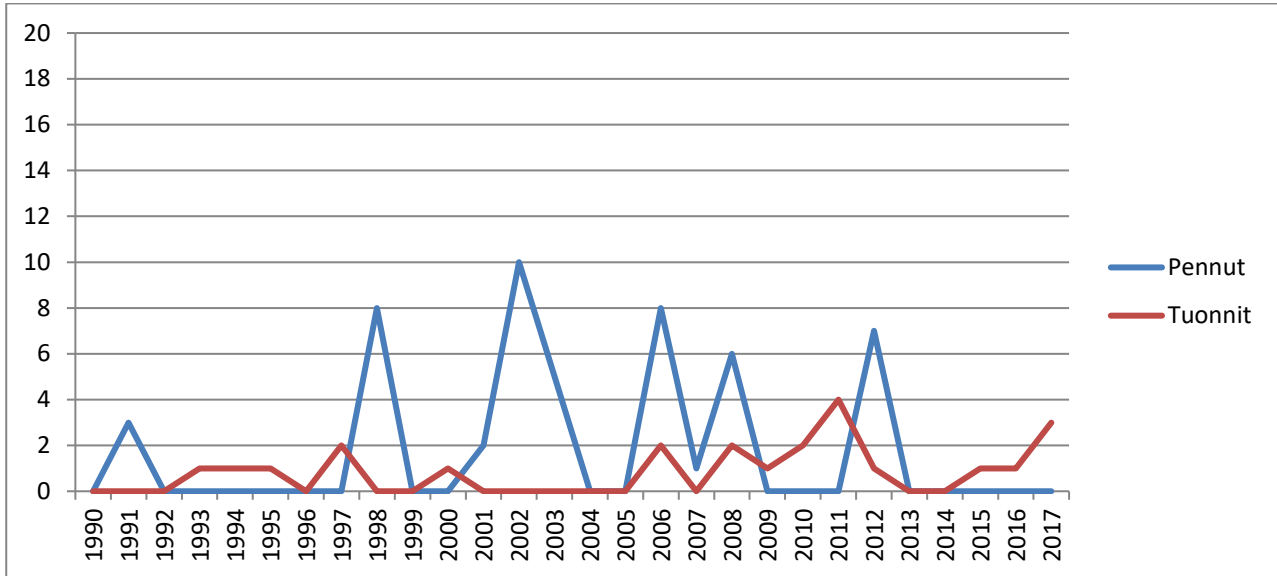
Jalostustyöryhmään on pyritty saamaan neljä ihmistä, joista kaksi olisi ibizanpodencojen kasvattajia tai harrastajia ja kaksi faaraokoirien. Jäsenmäärää ei kuitenkaan ole rajoitettu, ja jalostustoimikunnan jäsenet voivat ehdottaa uusia jäseniä tarvittaessa. Useana vuonna vähintään yksi jalostustoimikunnan jäsen on ollut eläinlääkäri tai eläinlääketieteen opiskelija.

Yhdistyksellä on edustus myös Suomen Vinttikoiraliiton jalostustoimikunnassa.

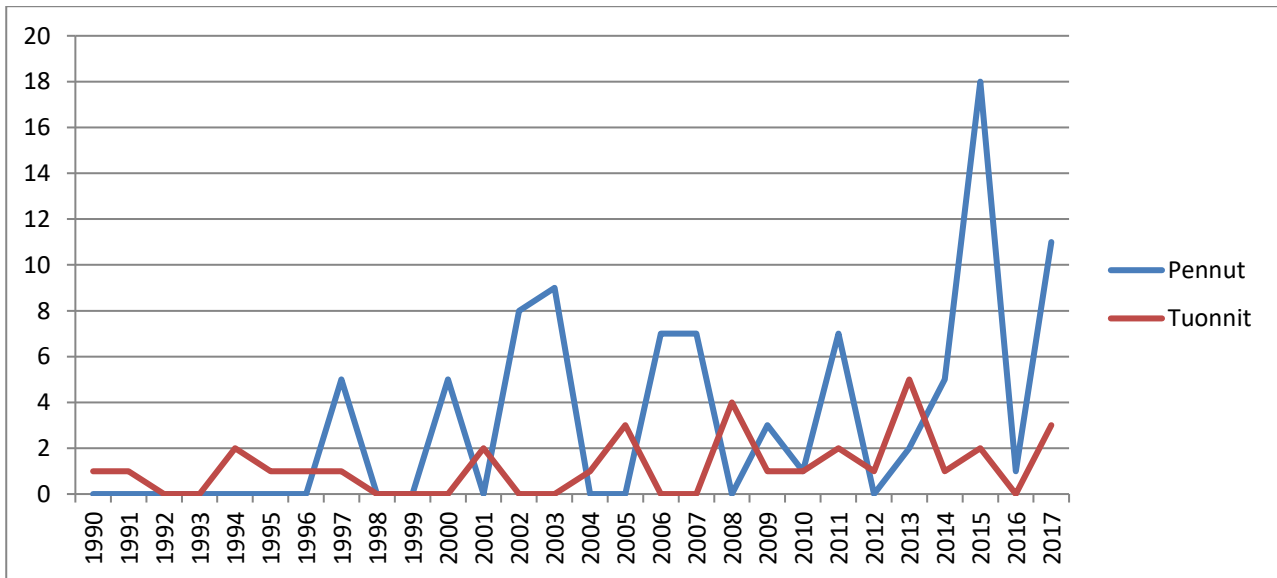
4. RODUN NYKYTILANNE

4.1. POPULAATION RAKENNE JA JALOSTUSPOHJA

Kuva 1: Rekisteröintimäärien kehitys vuosina 1990–2017, karkeakarvaiset

Kuva 2: Rekisteröintimäärien kehitys vuosina 1990–2017, lyhytkarvaiset

Ibisanpodencojen rekisteröintimäärät ovat olleet selvässä kasvussa vuosina 1990–2017. Kasvu on syntynyt sekä kasvavasta pentuemäärästä että tuontikoirien määrän vakiintumisesta muutaman koiran vuositasolle.

Taulukko 2: Rekisteröintimäärät Pohjoismaissa ja Iso-Britanniassa

Maa	karkeakarvaiset	lyhytkarvaiset	yhteensä
Suomi	76	127	203
Ruotsi	51	183	234
Norja	36	191	227
Iso-Britannia			847

Ibizanpodenco on pienilukuinen rotu, jota rekisteröidään Suomen lisäksi muualla Euroopassa, esimerkiksi Ruotsissa, Norjassa, Hollannissa, Slovakiassa, Italiassa ja Iso-Britanniassa. Lukumäärän kannalta katsottuna rodun valtaa on Yhdysvallat. Myös Venäjällä rodun rekisteröintimäärät ovat pienimuotoisessa kasvussa. Alkuperämaassa Espanjassa koirien lukumäärää on mahdotonta arvioida, sillä suurinta osaa metsästyskoirista ei rekisteröidä. Yllä esitetyssä taulukossa on pohjoismaissa rekisteröidyt ibizanpodencot jaettu karkeakarvaisiin ja lyhytkarvaisiin. Iso-Britanniassa molemmat karvanlaadut rekisteröidään saman rodun alle, joten erittelyä ei voida suorittaa.

Taulukko 3: Vuositilasto – rekisteröinnit vuosina 2007-2017, karkeakarvaiset

Vuositilasto - rekisteröinnit											
	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008	2007
Pennut (kotimaiset)						7				6	1
Tuonnit	3	1	1			1	4	2	1	2	
Rekisteröinnit yht.	3	1	1			8	4	2	1	8	1
Pentueet						1				1	1
Pentuekoko						7,0				6,0	1,0
Kasvattajat						1				1	1
jalostukseen käytetyt eri urokset											
- kaikki						1				1	1
- kotimaiset						1					
- tuonnit										1	
- ulkomaiset						0				0	1
- keskimääräinen jalostuskäytön ikä						9 v 10 kk				2 v 10 kk	5 v 5 kk
jalostukseen käytetyt eri nartut											
- kaikki						1				1	1
- kotimaiset										1	1
- tuonnit						1					
- keskimääräinen jalostuskäytön ikä						4 v 6 kk				6 v 1 kk	3 v 3 kk
Isoisät						2				2	2
Isoäidit						2				2	2
Sukusiitosprosentti						1,17%				3,81%	2,59%

Taulukko 4: Vuositilasto – rekisteröinnit vuosina 2007-2017, lyhytkarvaiset

Vuositilasto - rekisteröinnit											
	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008	2007
Pennut (kotimaiset)	11	1	18	5	2		7	1	3		7
Tuonnit	3		2	1	5	1	2	1	1	4	
Rekisteröinnit yht.	14	1	20	6	7	1	9	2	4	4	7
Pentueet	1	1	2	1	1		1	1	2		1
Pentuekoko	11,0	1,0	9,0	5,0	2,0		7,0	1,0	1,5		7,0
Kasvattajat	1	1	1	1	1		1	1	2		1
jalostukseen käytetyt eri urokset											
- kaikki	1	1	2	1	1		1	1	2		1
- kotimaiset	1								1		
- tuonnit		1	2				1	1	1		1
- ulkomaiset	0	0	0	1	1		0	0	0		0
- keskimääräinen jalostuskäytön ikä	10 v 1 kk	4 v 5 kk	2 v 9 kk	3 v	2 v 10 kk		5 v 4 kk	2 v 10 kk	2 v 3 kk		3 v 11 kk
jalostukseen käytetyt eri nartut											
- kaikki	1	1	2	1	1		1	1	2		1
- kotimaiset	1	1	2					1	1		1
- tuonnit				1	1		1		1		
- keskimääräinen jalostuskäytön ikä	6 v 1 kk	7 v 3 kk	3 v 3 kk	4 v	5 v 6 kk		3 v 6 kk	4 v 2 kk	1 v 8 kk		7 v 3 kk
Isoisät	2	2	3	1	2		2	2	3		2
Isoäidit	2	2	3	1	2		2	2	3		2
Sukusiitosprosentti	0,00%	0,00%	5,31%	0,00%	0,00%		0,00%	0,00%	0,03%		3,66%

Sukusiitoksessa uros ja narttu ovat toisilleen läheisempää sukua kuin serkukset. Sukusiitosaste tai -prosentti on todennäköisyys sille, että satunnaisesti valittu geenipari sisältää geenistä kaksi samaa alleelia (versiota), jotka ovat molemmat peräisin samalta esivanhemmalta. Saman esivanhemman tietty alleeli on siis tullut koiralle sekä isän että emän kautta. Tällainen geenipari on homotsygoottinen ja identtinen. Ilman sukusiitosta suurin osa yksilöiden geenipareista on heterotsygoottisia, jolloin haitalliset, resessiiviset alleelit pysyvät vallitsevan, normaalin alleelin peittäminä.

Koiran sukusiitosaste on puolet sen vanhempien välisestä sukulaisuussuhteesta. Isä-tytär -parituksessa jälkeläisten sukusiitosaste on 25 %, puolisisarparituksessa 12,5 % ja serkusparituksessa 6,25 %. Sukusiitos vähentää heterotsygoottisten geeniparien osuutta jokaisessa sukupolvessa sukusiitosasteen verran, joten esimerkiksi puolisisarparituksessa jälkeläisten heterotsygotia vähenee 12,5 %. Myös todennäköisyys haitallisten resessiivisten ongelmien esiintuloon on puolisisarparituksessa 12,5 %.

Koirilla on rotuja muodostettaessa käytetty runsaasti sukusiitosta. Sukusiitoksella pyritään tuottamaan tasalaatuisia ja periyttämisvarmoja eläimiä. Jos huonot alleelit esiintyvät kaksinkertaisina sukusiitoksen ansiosta, niin mikseivät hyvätkin. Toisaalta sukusiitettynä eläin siirtää vain puolet perimästään jälkeläisilleen, jolloin edulliset homotsygoottiset alleeliyhdistelmät purkautuvat. Lisäksi jokainen yksilö kantaa perimässään useita haitallisia alleleja, joiden todennäköisyys tulla esiin jälkeläisissä kasvaa sukusiitoksen myötä, joten turvallisia sukusiitosyhdistelmiä ei ole.

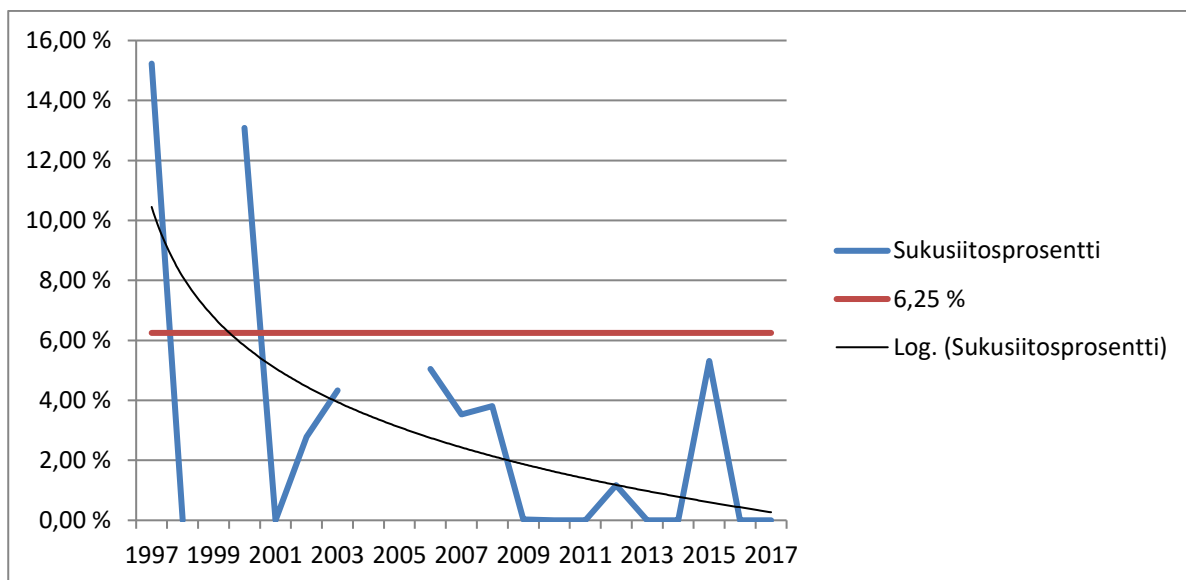
Tutkimuksissa on todettu sukusiitoksen haittavaikutusten alkavan näkyä eläimen sukusiitosasteen ylittäessä 10 %. Silloin todennäköisyys hedelmällisyyden ja elinvoiman heikkenemiseen kasvaa, ja nähdään esimerkiksi lisääntymisvaikeuksia, pentukuolleisuuden nousua, pentujen epämuodostumia, vastustuskyvyn heikkenemistä sekä tulehdusalttiutta. Ilmiötä kutsutaan sukusiitostaantumaksi. Jos sukusiitosaste kasvaa hitaasti monen sukupolven aikana, haitat ovat pienemmät kuin nopeassa sukusiitoksessa eli lähisukulaisten yhdistämisessä.

Sukusiitosasteen suuruus riippuu laskennassa mukana olevien sukupolvien määrästä, joten vain sellaisia sukusiitosasteita voi verrata keskenään, jotka on laskettu tismalleen saman taustainfon perusteella. Jalostuksessa suositellaan neljän-viiden sukupolven perusteella lasketun sukusiitosasteen pitämistä alle 6,25 %.

(lähde: Kennelliiton verkkosivujen jalostusaiheisten artikkeleiden arkisto)

Ibzanpodencoilla sukusiitosprosentti on kannan kokoon nähden saatu pidettyä alhaisena. Jatkossa uusien yhdistelmien löytäminen voi olla kuitenkin haasteellista, koska maailmanlaajuinen kanta on geneettisesti enemmän tai vähemmän homotsygoottista. Kennelliiton jalostustietokannan antamat sukusiitosprosentit antavat sukusiitosprosentista todellista varovaisemman arvion, sillä jalostukseen on käytetty kohtuullisen paljon ulkomaisia uroksia sekä tuontikoiria, joiden sukutaulut eivät ole jalostustietokannassa täydellisiä. Lisäksi ibzanpodencojen taustalla on muutamia koiria, jotka on merkitty jalostustietokantaan esim. kahden eri maan rekisterinumerolla ja tällainen koira voi näkyä sukutaulussa kahtena eri yksilönä.

Kuva 3: Ibzanpodencojen sukusiitosprosentin kehittyminen vuosina 1997–2017, molemmat karvanlaadut

Rodun perinnöllinen monimuotoisuus tarkoittaa sen geeniversioiden (alleelien) runsautta. Puhutaan myös jalostuspohjan laajuudesta. Mitä monimuotoisempi rotu on, sitä useampia erilaisia versioita sillä on olemassa samasta geenistä. Tämä mahdollistaa rodun yksilöiden geenipareihin heterotsygotiaa, joka antaa niille yleistä elinvoimaa ja suojaa monen perinnöllisen vian ja sairauden puhkeamiselta. Monimuotoisuus on tärkeää myös immuunijärjestelmässä, jonka geenikirjon kapeneminen voi johtaa esimerkiksi tulehdussairauksiin, autoimmuunitauteihin ja allergioihin. Jalostus ja perinnöllinen edistymisenkin ovat mahdollisia vain, jos koirien välillä on perinnöllistä vaihtelua.

Suurilukuinenkin koirarotu on monimuotoisuudeltaan suppea, jos vain pientä osaa rodun koirista ja sukulinjoista on käytetty jalostukseen tai jos rodussa on koiria, joilla on rodun yksilömäärään nähden liian suuret jälkeläismäärät. Tällaiset koirat levittävät geeniversionsa vähitellen koko rotuun, jolloin jostakin yksittäisestä geeniversiosta saattaa syntyä rodulle uusi tyyppivika tai -sairaus. Vähitellen on vaikea löytää jalostukseen koiria, joilla ei tätä geeniversiota ole.

lhannetilanteessa jalostukseen käytetään puolet syntyvistä koirista, tai pentuekoko huomioiden se rodun osuus, joka saadaan jakamalla luku 2 rodun keskimääräisellä pentuekoolla. Jos rodun pentuekoko on vaikkapa 5, jalostukseen tulisi käyttää 40 % rodun koirista.

Monimuotoisuutta turvaava rajoitus yksittäisen koiran elinikäiselle jälkeläismäärälle on pienilukuisissa roduissa 5 % ja suurilukuisissa 2-3 % suhteessa rodun neljän vuoden rekisteröinteihin. Jos rodussa rekisteröidään neljän vuoden aikana keskimäärin 1000 koiraa, ei yksittäinen koira saisi olla vanhempänä useammalle kuin 20-50 koiralle. Yhdessäkään rodussa ei yhdellä yksilöllä saisi olla enempää kuin 100 jälkeläistä. Toisen polven jälkeläisiä koiralla saisi pienilukuisissa roduissa olla korkeintaan 10 % ja suurilukuisissa 4-6 % suhteessa neljän vuoden rekisteröinteihin.

(lähde: Kennelliiton verkkosivujen jalostusaiheisten artikkeleiden arkisto)

Taulukko 5: Vuositilasto – jalostuspohja vuosina 2007-2017, karkeakarvaiset

Vuositilasto - jalostuspohja											
	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008	2007
Per vuosi											
- pentueet						1				1	1
- jalostukseen käytetyt eri urokset						1				1	1
- jalostukseen käytetyt eri nartut						1				1	1
- isät/emät	-	-	-	-	-	1,00	-	-	-	1,00	1,00
- tehollinen populaatio	-	-	-	-	-	1 (50%)	-	-	-	1 (50%)	1 (50%)
- uroksista käytetty jalostukseen	0%	-	0%	-	-	0%	33%	0%	-	14%	0%
- nartuista käytetty jalostukseen	0%	0%	-	-	-	0%	0%	0%	0%	100%	-
Per sukupolvi (4 vuotta)											
- pentueet	0	0	1	1	1	1	1	2	3	3	2
- jalostukseen käytetyt eri urokset	0	0	1	1	1	1	1	2	3	3	2
- jalostukseen käytetyt eri nartut	0	0	1	1	1	1	1	2	3	3	2
- isät/emät	-	-	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
- tehollinen populaatio	-	-	1 (50%)	1 (50%)	1 (50%)	1 (50%)	1 (50%)	3 (75%)	4 (67%)	4 (67%)	3 (75%)
- uroksista käytetty jalostukseen	0%	0%	0%	14%	12%	12%	18%	11%	7%	7%	0%
- nartuista käytetty jalostukseen	0%	0%	0%	0%	0%	0%	25%	33%	33%	40%	25%

Taulukko 6: Vuositilasto – jalostuspohja vuosina 2007-2017, lyhytkarvaiset

Vuositilasto - jalostuspohja											
	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008	2007
Per vuosi											
- pentueet	1	1	2	1	1		1	1	2		1
- jalostukseen käytetyt eri urokset	1	1	2	1	1		1	1	2		1
- jalostukseen käytetyt eri nartut	1	1	2	1	1		1	1	2		1
- isät/emät	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	-	1,00	1,00	1,00	-	1,00
- tehollinen populaatio	1 (50%)	1 (50%)	3 (75%)	1 (50%)	1 (50%)	-	1 (50%)	1 (50%)	3 (75%)	-	1 (50%)
- uroksista käytetty jalostukseen	0%	-	11%	0%	40%	0%	0%	50%	0%	100%	20%
- nartuista käytetty jalostukseen	0%	0%	0%	25%	0%	-	60%	-	0%	33%	50%
Per sukupolvi (4 vuotta)											
- pentueet	5	5	4	3	3	4	4	4	4	2	2
- jalostukseen käytetyt eri urokset	5	5	4	3	3	3	3	3	3	1	1
- jalostukseen käytetyt eri nartut	4	5	4	2	2	2	2	3	4	2	2
- isät/emät	1,25	1,00	1,00	1,50	1,50	1,50	1,50	1,00	0,75	0,50	0,50
- tehollinen populaatio	6 (60%)	7 (70%)	5 (62%)	3 (50%)	3 (50%)	3 (38%)	3 (38%)	4 (50%)	5 (62%)	2 (50%)	2 (50%)
- uroksista käytetty jalostukseen	6%	19%	18%	17%	25%	10%	20%	27%	21%	27%	27%
- nartuista käytetty jalostukseen	4%	6%	6%	36%	43%	50%	44%	33%	38%	30%	29%

Ibzanpodencojen molempien karvalaatuojen yhteinen keskimääräinen pentuekoko on tällä hetkellä 5,1 pentua / pentue. Ihannetilanteessa koirista käytettäisiinkin jalostukseen 33–50 %. Viimeisen kymmenen vuoden aikana tehollinen populaatio on ollut 38-75%. Tärkeää on koirien jalostuskäyttö siten, että mahdollisimman harvaa yksilöä käytettäisiin jalostukseen useammin kuin kerran. Suomessa syntyy 1-2 ibzanpodencopentuetta vuosittain, molemmat karvanlaadut yhteenlaskettuna. Karkeakarvaisia pentueita syntyy suhteessa huomattavasti vähemmän.

Taulukko 6: Vuosina 1990 – 2017 jalostukseen runsaimmin käytetyt urokset, karkeakarvaiset

Jalostusurokset									
#	Uros	Tilastointiaikana				Toisessa polvessa		Yhteensä	
		Pentueita	Pentuja	%-osuus	kumulat.%	Pentueita	Pentuja	Pentueita	Pentuja
1	SNOUT MICHELPLATINI	2	17	34,00%	34%	2	13	2	17
2	KEONY'S PUNALERO	2	10	20,00%	54%	4	23	2	10
3	SNOUT NEVER HEARD	1	7	14,00%	68%	0	0	1	7
4	ROSENHILL'S HYBRIDA-PROSPERITY	1	6	12,00%	80%	0	0	1	6
5	ANTONIO EL-CRUZADO	1	5	10,00%	90%	2	2	1	5
6	SIN'S SUMMER SUNSHINE	1	3	6,00%	96%	0	0	1	3
7	OZU EL GALLINERO	1	1	2,00%	98%	5	6	1	1
8	GRYPHONS MERI MONARCH	1	1	2,00%	100%	2	3	1	1

Taulukko 7: Vuosina 1990 – 2017 jalostukseen runsaimmin käytetyt nartut, karkeakarvaiset

Jalostusnartut								
#	Narttu	Tilastointiaikana			Toisessa polvessa		Yhteensä	
		Pentueita	Pentuja	%-osuus ▼	Pentueita	Pentuja	Pentueita	Pentuja
1	GRYPHONS BELTANE BRANDY	2	11	22,00%	3	18	2	11
2	SILUETA BLONDA ESTRELLA	2	9	18,00%	3	18	2	9
3	DAVINCI ICING ON THE CAKE	1	8	16,00%	0	0	1	8
4	LA REINA DE TEKONEVA D'SNOUT	1	7	14,00%	0	0	1	7
5	SNOUT NORTHERN LIGHTS	1	6	12,00%	0	0	1	6
6	SNOUT ZIGGY STARDUST	1	5	10,00%	1	1	1	5
7	CALLENCO'S BRILLIANT BACCARA	1	3	6,00%	0	0	1	3
8	SNOUT ON'N'OFF	1	1	2,00%	0	0	1	1

Taulukko 8: Vuosina 1990 – 2017 jalostukseen runsaimmin käytetyt urokset, lyhytkarvaiset

Jalostusurokset									
#	Uros	Tilastointiaikana				Toisessa polvessa		Yhteensä	
		Pentueita	Pentuja	%-osuus ▼	kumulat.%	Pentueita	Pentuja	Pentueita	Pentuja
1	ROSENHILL'S AUSTIN-CHIANTI	3	17	19,10%	19%	1	7	3	17
2	MARDAIS IMAGE OF AMUN	2	14	15,73%	35%	5	16	2	14
3	NECRONOMICON IKHNATON	1	11	12,36%	47%	0	0	1	11
4	HUFU AMBER LIZOTA	1	11	12,36%	60%	0	0	1	11
5	RAMSES D'ANTRILLES	1	7	7,87%	67%	3	29	1	7
6	ESKARXA ANISETTO	1	7	7,87%	75%	0	0	1	7
7	DON CARLOS	1	5	5,62%	81%	1	6	1	5
8	ROSENHILL'S HYBRIDE-MOONLIGHT	1	5	5,62%	87%	2	12	1	5
9	ARISTOTELES	1	5	5,62%	92%	3	17	1	5
10	NECRONOMICON NEFERTEM	1	2	2,25%	94%	0	0	1	2
11	ROSENHILL'S JUST JOY	1	2	2,25%	97%	0	0	1	2
12	ALVARO DEL SOL D'OR	2	2	2,25%	99%	0	0	2	2
13	NERON DE CAN PERRUAN	1	1	1,12%	100%	0	0	1	1

Taulukko 9: Vuosina 1990 – 2017 jalostukseen runsaimmin käytetyt nartut, lyhytkarvaiset

Jalostusnartut								
#	Narttu	Tilastointiaikana			Toisessa polvessa		Yhteensä	
		Pentueita	Pentuja	%-osuus	Pentueita	Pentuja	Pentueita	Pentuja
1	CAZAION AZENETH	2	22	24,72%	0	0	2	22
2	NECRONOMICON WILDHONEY	2	16	17,98%	3	19	2	16
3	SNIFFENS SHESHE	2	12	13,48%	3	17	2	12
4	AMUNET OF BOHEMIA BALADA	3	11	12,36%	3	29	3	11
5	CAZAION ASHREEYAH	1	7	7,87%	0	0	1	7
6	ANNABELLA	1	7	7,87%	3	4	1	7
7	BRAMBLEWOOD'S BRITNEY DELUXE	1	5	5,62%	1	6	1	5
8	ROSENHILL'S NOISETTIANA-ROXELANE	1	5	5,62%	2	12	1	5
9	NECRONOMICON NORDIC BLUE	2	2	2,25%	0	0	2	2
10	NECRONOMICON ISIS	1	1	1,12%	0	0	1	1
11	NECRONOMICON WERONICA	1	1	1,12%	0	0	1	1

Vuosina 1990–2013 on käytetty jalostukseen karkeakarvaisissa ibizanpodencoissa 8 urosta ja 8 narttua, lyhytkarvaisissa 13 urosta ja 11 narttua. Karkeakarvaisista jalostuskoirista ja lyhytkarvaisista jalostusuroksista on valtaosa tuontikoiria.

Vuosina 2010–2017 karkeakarvaisten ibizanpodencopentujen vuotuinen rekisteröintimäärä oli keskimäärin 2, koska pentueita syntyi tällä aikavälillä vain yhdeksän. Samalla aikavälillä lyhytkarvaisten ibizanpodencopentujen vuotuinen rekisteröintimäärä oli keskimäärin 3. Lyhytkarvaisia pentueita näinä 27 vuotena syntyi 14. Edeltävän tiedon perusteella laskettuna neljässä vuodessa karkeakarvaisia ibizanpodencoja rekisteröitäisiin näin ollen 8 kpl, josta 5 % (monimuotoisuutta turvaava rajoitus yhden koiran jälkeläismääräksi) olisi 1 (0,4) pentu. Saman laskukaavan kanssa lyhytkarvaisia ibizanpodencoja rekisteröitäisiin neljässä vuodessa 12 kpl, josta 5 % olisi 1 (0,6) pentu. Yhden ibizanpodencon turvallinen jalostuskäytön raja ylittyy siis jo yhdessä pentueessa, mikä edelleen tukee ajatusta siitä, että kunkin jalostukseen käytettävän yksilön tulisi saada vain yksi pentue.

Toisessa sukupolvessa monimuotoisuutta turvaava rajoitus on 10 % neljän vuoden rekisteröinneistä, mikä tarkoittaa karkeakarvaisilla ibizanpodencoilla 1 (0,8) pentua ja lyhytkarvaisilla 2 (1,2) pentua.

Ibizanpodencojen jalostuskäyttö on ollut melko maltillista maailmanlaajuisesti eikä rodussa ole tavattu matador-jalostusta. Suomeen tuodaan paljon jalostuskoiria Euroopasta sekä Yhdysvalloista ja vielä on mahdollista löytää verrattain erisukuisia yhdistelmiä. Myös rotuunotot espanjalaisista maatiaiskannoista on mahdollista. Näistä metsästyskoirista on mahdollista löytää laajennusta geenistöön, mutta on pidettävä mielessä, ettei Espanjassa juurikaan tehdä koirille terveystutkimuksia.

4.1.1 MyDogDNA

MyDogDNA-analyysissä rodun perinnöllisen monimuotoisuuden tilannetta selvitetään tutkimalla perimän eriperintäisyys- eli heterotsygotia-astetta. Heterotsygotia-aste kertoo, kuinka suuressa osassa kaikkia tutkittuja perimän kohtia koiran on perinyt erilaisen geenimuodon isältään ja emältään. Rodun tasolla heterotsygotia-aste kuvaa rodussa esiintyvien erilaisten geenimuotojen kirjoa.

MyDogDNA-monimuotoisuuskartoituksessa käytetään hyväksi SNP (single nucleotide polymorphism) -analyysiä, jossa tarkastellaan perinnöllisen monimuotoisuuden astetta useasta tuhannesta perimän kohdasta. SNP-merkit ("snipit") ovat yhden emäksen muuntelua, jota esiintyy koko perimän alueella. Snippejä voidaan hyödyntää mm. perinnöllisen vaihtelun kartoittamisessa ja etsittäessä erilaisiin perinnöllisiin sairauksiin liittyviä geenejä. MyDogDNA-analyysiin on valikoitu tietyt snipit, jotka sijaitsevat mahdollisimman kattavasti eri kohdissa koiran genomia.

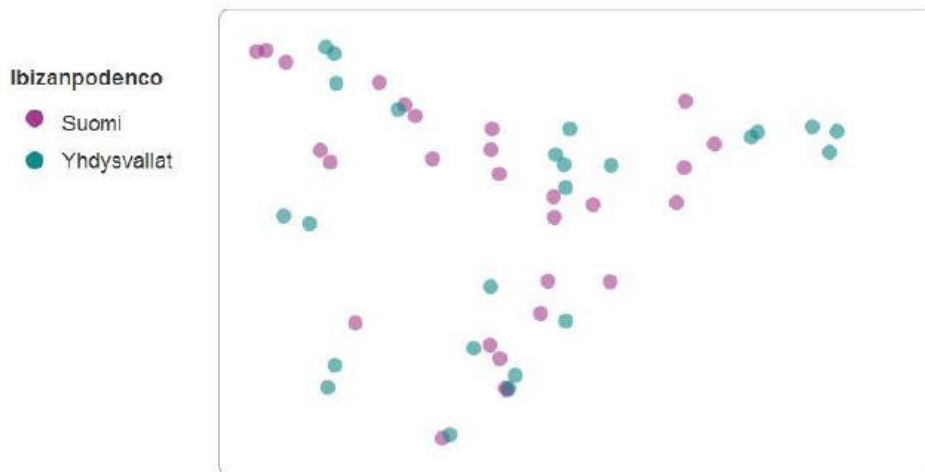
MyDogDNA-analyysissa käytetyllä yhdistelmätekniikalla voidaan testata samalla sekä monimuotoisuusastetta että yksittäisiä geenivirheitä. MyDogDNA-analyysillä kartoitetaan monimuotoisuusasteen lisäksi yli 100 tunnettua koirilla esiintyvää perinnöllistä sairautta ja muuta perinnöllistä ominaisuutta liittyen mm. turkin väriin ja tyyppiin.

(lähde: MyDogDNA-raportti)

Ibisanpodencojen monimuotoisuusastetta on arvioitu 28 suomalaiskoiran otannan perusteella. Lisäksi MyDogDNA-tietokannasta löytyy 19 yhdysvaltalaisen faaraokoiran ja 24 yhdysvaltalaisen ibisanpodencon monimuotoisuustulokset. Annetussa raportissa rodun perinnöllistä monimuotoisuutta on arvioitu osittain ilman yhdysvaltalaisia koiria syksyllä 2015 vallinneen tilanteen mukaan.

Testattujen suomalaisten ibisanpodencojen keskimääräinen heterotsygotia-aste on keskimäärin 33,7 %. Keskimääräisellä suomalaisella ibisanpodencolla 33,7 % testatuista perimän kohdista on heterotsygoottisia ja 66,3 % homotsygoottisia. Testattujen kotimaisten ibisanpodencojen heterotsygotia-aste vaihtelee välillä 21,9 % - 37,7 %. Yhdysvaltalaisen ibisanpodencojen keskimääräinen heterotsygotia-aste on 33,0 % vaihteluvälin ollessa 22,2 – 39,5 %.

Kuva 4: Perinnölliset eriävyydet ibizanpodencoilla

Kuva havainnollistaa sitä kuinka samankaltaisia tai erilaisia tutkitut ibizanpodencot ovat perimältään. Jokainen pallo kuvaajassa kuvaa yksittäistä koiraa. Kuvaajassa lähekkäin toisiaan olevat koirat ovat samankaltaisia perimältään ja kaukana toisistaan olevat koirat ovat erilaisia perimältään. Violettilla värillä on kuvattu suomalaisia ibizanpodencoja ja turkoosilla värillä yhdysvaltalaisia ibizanpodencoja. Tämän tyyppinen esitystapa auttaa tunnistamaan mahdollisia geneettisiä rodunsisäisiä linjoja, kuten esimerkiksi maantieteelliset tai erilaisten käyttötarkoitusten aiheuttamat perimän eroavaisuudet. Kuvaajasta voidaan nähdä, ettei ibizanpodencoilla ole nähtävissä maantieteellisiä eroja. Tämä johtuu aktiivisesta tuontikoirien käytöstä.

Monimuotoisuuden mittaamisen lisäksi MyDogDNA-testipaneeli kartoittaa myös yli sata perinnöllistä sairautta aiheuttavaa mutaatiota koiran perimästä. Paneelitestit toimii tehokkaana keinona poissulkea tunnettujen sairausgeenivirheiden vaikutus, vaikka kyseisten sairauksien esiintyvyyttä ei vielä olisi dokumentoitu rodussa. Ibizanpodencojen terveystilanne on tutkittujen geenivirheiden osalta hyvä. Roduissa ei ole havaittu esiintyvän testattavia perinnöllisiä sairauksia.

4.2 LUONNE JA KÄYTTÄYTYMINEN SEKÄ KÄYTTÖOMINAISUUDET

4.2.1 ROTUMÄÄRITELMÄN MAININNAT LUONTEESTA JA KÄYTTÄYTYMISESTÄ SEKÄ RODUN TARKOITUKSESTA

Ibizanpodencon rotumääritelmä kuvaa rodun käyttötarkoitusta seuraavasti: "Ibizanpodencoa käytetään metsästettäessä kaneja pääasiassa ilman ampuma-aseita niin päivällä kuin yölläkin. Erityisen hyvän hajuaistinsa avulla se vainuaa ja ajaa saaliinsa helposti liikkeelle runsaskasvillisellakin alueella. Se käyttää hajuaistiaan ja kuuloaan enemmän kuin näköään. Ketteryytensä ja oveluutensa ansiosta se saa nopeasti saaliinsa kiinni, varsinkin työskennellessään ajueessa. Yhden koiran osoitettua riistaeläimen läheisyyden muut ympäröivät tämän koiran, pitävät tietyn etäisyyden ja jäävät odottamaan. Koirat haukkuvat vain nähdessään tai kuullessaan riistan, ja kun ne ovat saartaneet sen. Ne heiluttavat häntäänsä innokkaasti sekä ajaessaan että saalistaessaan riistaeläintä, mutta niiden kiinnostus sitä kohtaan ei kestä kauan. Ibizanpodencoja käytetään myös jäniksen ja suurriistan metsästyksessä. Ne ovat hyviä noutajia. Ajue muodostetaan yleensä vain nartuista ja korkeintaan yhdestä uroksesta, sillä urokset eivät pysty ajon aikana

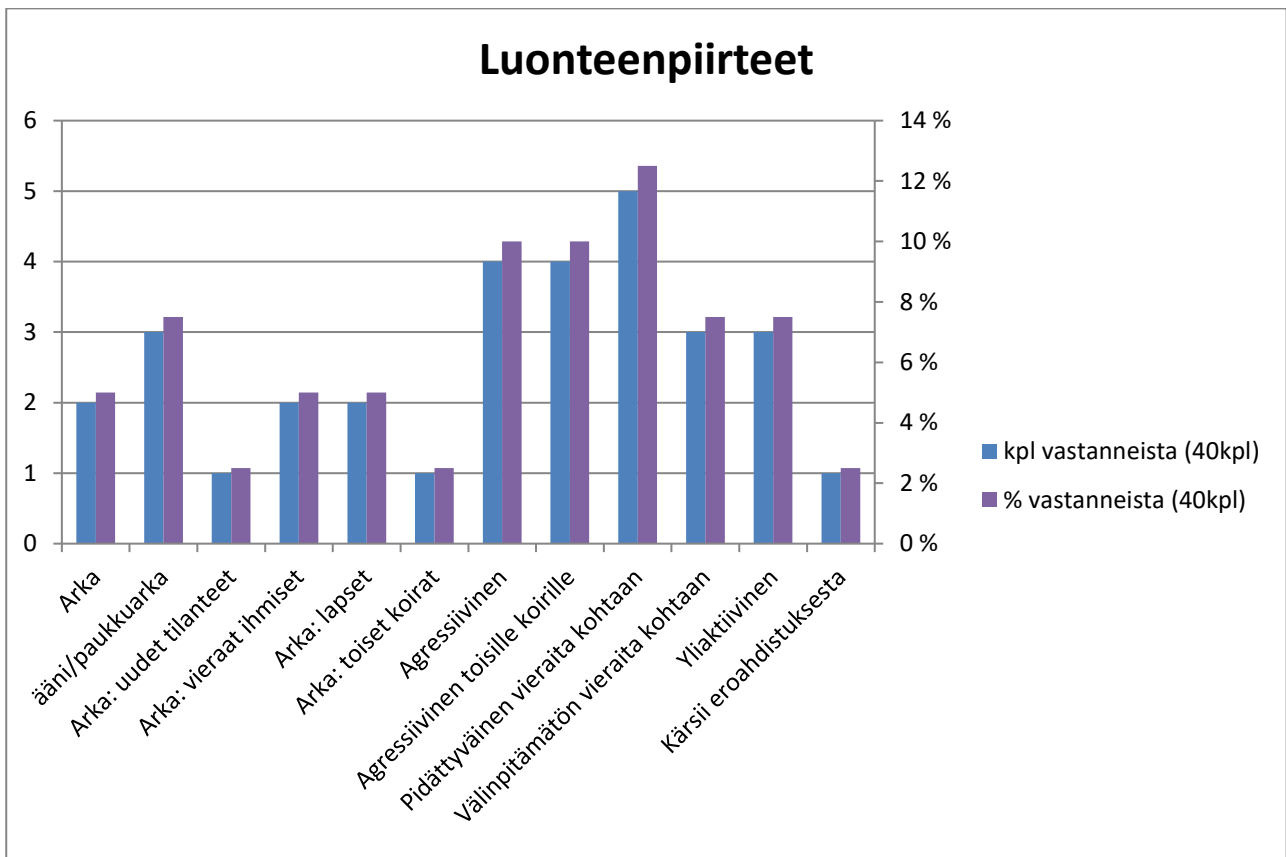
yhteistyöhön vaan tappelevat. Kun ajue on pyydystänyt muutamia tuhansia kaneja, voi sattua, että joku koirista ei suostu metsästäämään kuin vasta pitkän lepotauon jälkeen. Silloin sanotaan, että se on lukossa.”

4.2.2 LUONNE JA KÄYTTÄYTYMINEN PÄIVITTÄISTILANTEISSA

Rotumääritelmän kuvaus ketterästä ja ovelasta koirasta kuvaa erinomaisesti rodun yksilöitä myös arkielämässä. Kokeilunhaluinen luonne ja erityisesti nuorten koirien suuri tekemistarve tulee usein uusille omistajille yllätyksenä, varoitteluista huolimatta. Lisäksi ibizanpodencon nokkeluus yhdistettynä rodulle tyypilliseen suureen riistaviettiin voi koulutuksesta huolimatta aiheuttaa ongelmia irtipidon kanssa. Silloin tällöin joku koira ehtiikin kadota omistajansa näköpiiristä huolestumiseen asti. Suuri osa näistäkin karkulaisista palaa kuitenkin kotiinsa omin neuvoin ennen suureksintöjä – kunhan eivät joudu onnettomuuteen. Tämä taipumus omatoimiseen seikkailamiseen yhdistettynä ibizanpodencon suureen liikunnantarpeeseen voi muodostua ongelmaksi erityisesti kaupungissa asuvalle omistajalle. Ibizanpodenco ei aina ole kaikkein toimivin koirapuistokoirakaan. Urokset eivät välttämättä tule toimeen vieraiden samaa sukupuolta olevien kanssa, ja nartutkin saattavat olla leikkiessään niin rajuotteisia, että aremmat koirat jäävät jalkoihin. Yleensä myös koirapuiston aidat ovat lähinnä vain henkinen este. Ibizanpodenco pääsee halutessaan yllättävänkin korkean aidan yli.

Nuorille ibizanpodencoille saattaa tulla niinsanottu ”mörköikä”, jolloin ne säikkyvät mitättömiäkin asioita, kuten tutun lenkkireitin varrella olevaa postilaatikkoa. Usein koirien reagoiminen myös uusiin asioihin muuttuu suhteettomankin epävarmaksi, eikä esimerkiksi näyttelyssä tuomaria dramaattisesti väistelevä junioriluokan koira ole ainutlaatuinen näky – joskin tätä käytöstä näkee onneksi aika harvoin, mahdollisesti koirien luonteen tasoittumisen tai vain paremman näyttelyharjoittelun ansiosta. Tavallisesti ibizanpodencon omistajalta ei kuitenkaan vaadita mitään ongelmakoirakouluttajan taitoja, rauhallisuus, määrätietoisuus ja lievä välinpitämättömyyskin juniorin temppuilua kohtaan riittää useimmiten luotsaamaan koirat tasaisemmiksi aikuisiksi. Yksilöt, joiden hermorakenteessa on puutteita, arastelevat tai muuten oireilevat jo selvästi nuorempina, alle puolivuotiaina, eikä niiden käyttäytymistä tule sekoittaa nuoren koiran ohimenevään ylidramatisointiin. Tällaisten vakavammin oireilevien koirien kanssa on tarvittu usein siedättämistä ja muuta määrätietoista koulutusta, joskus ammattilaisen ohjauksessa. Näitä yksilöitä ei tule käyttää jalostukseen.

Kuva 5: Ibizanpodencojen luonteen kuvaukset terveystieteessä 2017 .

Suomen Faaraokoirat ja Ibizanpodencot ry:n jäsenille vuonna 2017 lähetetyssä terveystieteessä esitettiin kysymyksiä myös ibizanpodencojen luonteesta. Kasvattajien toivottiin lähettävän kyselyä edelleen sellaisille kasvatinomistajille, jotka eivät tiettävästi ole jäseniä.

Suomen Faaraokoirat ja Ibizanpodencot ry:n jalostussuosituksissa esitetään, että ”luonteeltaan jalostukseen käytettävien koirien tulee olla moitteettomia, ne eivät saa osoittaa arkuutta tai aggressiivisuutta.” Vaatimuksia luonteen testaamiselle ei kuitenkaan ole esitetty, vaan luonteen moitteettomuus ja rodunomaisuus on jätetty kasvattajien oman harkinnan varaan.

Yksitoista ibizanpodencoa on luonnetestattu vuosina 1998–2017, joista yksi koira on keskeyttänyt ja kahdella koiralla ei Kennelliiton jalostustietojärjestelmässä ole eritelty pisteitä. Nämä kolme koiraa on jätetty pois alla olevasta taulukosta. Rodulle ei ole laadittu luonnetestin ihanneprofiilia, ja otannan pienen koon vuoksi testikäynnit eivät anna luotettavaa kuvaa koko populaatiosta. Tulosten jakautuminen erityisesti hermorakenteen (87,5 % koirista hieman rauhattomia tai hermostunein pyrkimyksin), temperamentin (75 % koirista kohtuullisen vilkkaita) sekä luoksepäästävyiden (50% koirista hyväntahtoisia, luoksepäästäviä ja avoimia, 50% koirista luoksepäästäviä, hieman pidättyväisiä vieraita kohtaan) osalta kuvaavat rotua kokonaisuutena kuitenkin kohtuullisen hyvin.

Taulukko 10: Ibizanpodencojen luonnetestipisteiden jakautuminen vuosina 1994–2017.

Pisteet	+ 3	+ 2	+ 1	- 1	- 2	- 3
Toimintakyky	Suuri	Hyvä	+1a kohtuullinen +1b kohtuullisen pieni 50 %	Pieni 25 %	Riittämätön 25 %	Toimintakyvytön
Terävyys	Kohtuullinen ilman jäljelle jäävää hyökkäyshalua	Suuri ilman jäljelle jäävää hyökkäyshalua	+1a Pieni ilman jäljelle jäävää hyökkäyshalua +1b Koira, joka ei osoita lainkaan terävyyttä 100%	Pieni jäljelle jäävin hyökkäyshaluin	Kohtuullinen jäljelle jäävin hyökkäyshaluin	Suuri jäljelle jäävin hyökkäyshaluin
Puolustushalu	Kohtuullinen, hillitty	Suuri, hillitty	Pieni 50 %	Haluton 50 %	Erittäin suuri	Hillitsemätön
Taisteluhalu	Suuri	2a Kohtuullinen 2b Kohtuullisen pieni 12,5 %	Erittäin suuri	Pieni 87,5 %	Riittämätön	Haluton
Hermorakenne	Tasapainoinen ja varma	Tasapainoinen 12,5 %	+1a Hieman rauhaton +1b Hermostunein pyrkimyksin 87,5 %	Vähän hermostunut	Hermostunut	Erittäin hermostunut
Temperamentti	Vilkas 12,5 %	Kohtuullisen vilkas 75 %	Erittäin vilkas	-1a Häiritsevän vilkas -1b Hieman välinpitämätön -1c Impulsiivinen 12,5 %	Välinpitämätön	Apaattinen
Kovuus	Kohtuullisen kova	Kova	Hieman pehmeä 75 %	Erittäin kova	Pehmeä 25 %	Erittäin pehmeä
Luoksepäästävyys	Hyväntahtoinen, luoksepäästävä, avoin 50 %	+2a Luoksepäästävä, aavistuksen pidättyväinen +2b Luoksepäästävä, hieman pidättyväinen 50 %	Mielistelevä	-1a Selvästi pidättyväinen, ei yritä purra -1b Selvästi pidättyväinen, yrittää purra	Hyökkäävä	Salakavala
Laukausvarmuus	+++ Laukausvarma 62,5 %	++ Laukauskokematon 37,5 %	+ Paukkuärtyisä	- Laukausalitis		--- Laukausarka

Luonnetestiin kohdistuneista varauksista huolimatta olisi eduksi laatia ibizanpodecoille ihanneprofiili ja tukea harrastajia edelleen koirien testaamiseen, koska se antaa arvokasta tietoa mm. koiran hermorakenteesta, suhtautumisesta vieraisiin ihmisiin ja laukauksiin. MH-luonnekuvauksista saadaan myös käyttökelpoista tietoa, tähänkin tulee ihanneprofiili tehdä. Vuoteen 2017 mennessä yksi ibizanpodenco on MH-luonnekuvattu. Kennelliiton käyttäytymisen jalostustarkastus on yksi uusi mahdollisuus kerätä tietoa koiran käyttäytymisestä, siihen tulisi laatia ihanneprofiili.

4.2.3 KÄYTTÖ- JA KOEOMINAISUUDET

Rodun kotimaassa Espanjassa ibizanpodencoä käytetään pääasiassa kaniinien ja rusakoiden metsästykseen. Metsästyksessä ei käytetä lainkaan tuliaseita vaan koirat päästetään vapaaksi maastoon, jossa ne toimivat ajueena. Ne etsivät kaniinin käyttäen kuulo-, haju- ja näköaistia, ajavat sen liikkeelle ja pyrkivät tarttumaan siihen. Yksi koirista nappaa saaliin ja vie sen ihmiselle. Ajueessa koirilla on erilaisia rooleja piirittäessään saalista. Koirat tekevät ajaessaan yhteistyötä, pyrkivät ennakoimaan saaliin liikkeitä sekä varmistamaan ja katkaisemaan pakotien myös äkkinäisesti kääntyvältä kaniinilta. Ajueet muodostetaan pääosin narttukoirista, sillä urokset saattaisivat alkaa tappelemaan keskenään sen sijaan, että keskittyisivät metsästykseen. Ketteryytensä ansiosta ibizanpodenco pystyy metsästämään huonokulkuisessakin maastossa. (lähde: Suomen suosituimmat koirarodut – Ibizanpodenco)

Suomessa ibizanpodencoja ei käytetä metsästykseen, mutta niiden kanssa voi osallistua maastajuoksu-, ratajuoksu- ja ajuekokeisiin. Ibizanpodencot ovat voineet osallistua ajuekokeisiin vuodesta 2014 lähtien, mutta osallistuneiden koirien määrä ollut vuosittain vain yhden ajueen verran eli kolme. Ratajuoksukokeeseen osallistuneiden koirien vähäistä määrää selittää se, että ratoja on Suomessa vain viisi ja että ratajuoksukokeeseen osallistuakseen koiran tulee läpäistä vaadittavat koejuoksut, joita varten pystyy harjoittelemaan vinttikoiraradalla. Sen sijaan maastajuoksukokeeseen osallistuneiden koirien määrä on ollut hienoisessa nousussa 2010-luvun alun notkahduksen jälkeen. Metsästyskoirana ibizanpodencolle tulisi tarjota aktiviteetteja, joissa se on omimmillaan. Ibizanpodencot ovat olleet hyviä jäljestäjiä, mutta kilpailutuloksia tältä saralta ei ole. Ketteränä koirana ibizanpodenco toimii myös agilyssä, kunhan se saadaan motivoitua. Vuonna 2018 yksi koira on osallistunut rallytokokokeeseen.

Ibizanpodencojen kanssa osallistutaan ensisijaisesti näyttelyihin sekä ratajuoksu- ja maastajuoksukokeisiin, mutta muutama koira on osallistunut myös virallisiin agilykilpailuihin. Joidenkin ibizanpodencojen kanssa treenataan myös TOKO:a, mutta koekäyntejä ei toistaiseksi ole.

Taulukko 11: Kokeisiin osallistuneiden koirien lukumäärä 2007–2017

Laji	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008	2007
Maastajuoksut	18	16	19	15	15	12	10	27	23	22	14
Ratajuoksut	3	4	5	5	2	2	2		6	5	3
Ajuekoe		3	3	3							
Agility				1	1	1					1
Valjakkohiihto						1					

Ibizanpodencon luonne on näyttelyarvosteluissa tavallisesti arvosteltu positiiviseen sävyyn, sillä pidättyväisyydestään huolimatta tyypillinen ibizanpodenco on perusluonteeltaan kuitenkin utelias ja ystävällinen. Tyypillisesti EVA:n saa nuori, kokematon koira, joka väistelee tuomaria hyvinkin dramaattisen näköisesti. Yksi koira on vuosina 2007 – 2017 saanut arvosanan EVA.

Taulukko 12: EVA:t ja HYL:t näyttelyissä vuosina 2007 – 2017

Vuosi	Näyttelykäyntien lkm	EVA (kpl)	HYL (kpl)
2017	105	0	0
2016	167	0	0
2015	262	1	0
2014	262	0	0
2013	192	0	0
2012	142	0	0
2011	151	0	0
2010	91	0	0
2009	137	0	0
2008	115	0	0
2007	70	0	0

4.2.4 KOTIKÄYTTÄYTYMINEN JA LISÄÄNTYMINEN

Ibisanpodenconarttujen juoksut alkavat tavallisesti melko myöhään, yli vuoden tai lähes kahden vuoden iässä. Vasta yli 2-vuotiaana ensimmäiset juoksunsa aloittaneet nartut eivät myöskään ole mitenkään poikkeuksellisia. Juoksuaikojen väliin jää useimmilla yksilöillä 7-11 kk. Astuminen tapahtuu tavallisesti luonnollisesti. Ibisanpodenconarttu on tyypillisesti tunnollinen emo, joka hoitaa pentunsa huolellisesti ja osallistuisi mielellään perheen muidenkin narttujen pentujen hoitoon, jos se vain sallitaan.

Vuonna 2017 ibisanpodencojen omistajille lähetetty terveyskyselyyn vastattiin 40 koiran osalta. Terveyskyselyssä yhden koiran ilmoitettiin kärsivän eroahdistuksesta, mutta ongelmaa tiedetään esiintyneen myös muutamalla sellaisella yksilöllä, jotka eivät ole kyselyyn vastanneet. Eroahdistunutta koiraa ei saa käyttää jalostukseen.

Tyypillinen ibisanpodenco suhtautuu vieraisiin ihmisiin ystävällisesti, mutta pidättyvästi, sekä terveyskyselyn että luonnetestitulosten mukaan. Terveyskyselyyn vastanneilla koirilla ei ollut esiintynyt ihmisiin kohdistuvaa aggressiivisuutta lainkaan. Neljän (10% vastanneista) on taas raportoitu olevan aggressiivisia toisia koiria kohtaan. Terveyskyselyssä ei tarkennettu aggressiivisen käyttäytymisen voimakkuutta, mutta varsin moni yksilö on taipuvainen ainakin kokeilemaan vastaantuleville vieraille koirille haukkumista hihnassa ollessaan. Usein tämä käytös kumpuaa epävarmuudesta, mutta yleisesti ottaen varsinkaan ibisanpodencourosten ei oleteta tulevan automaattisesti toimeen vieraiden urosten kanssa. Tutut koirat voivat olla täysin eri asia, eikä ongelmitta useamman leikkaamattoman uroskoiran kanssa asuva ibisanpodencouros ole mikään harvinaisuus.

Kolme koiraa (7,5% vastanneista) kuvattiin kyselyssä ääni- tai paukkuaraksi. Tämänhetkisen tiedon perusteella arkuutta ei koeta huolestuttavaksi rodussa. Arjessa ääniarka koira voi reagoida esimerkiksi ukonilmaan, ilotulitukseen tai läheisen rakennustyömaan ääniin. Lievimmin ääniä

arastelevat yksilöt oireilevat melko lievällä stressikäyttäytymisellä, mutta pahimmassa tapauksessa koira menee paniikkiin tai muuttuu täysin toimintakyvyttömäksi jo melko vaimeistakin äänistä.

Ikääntymiseen liittyvät käytöshäiriöt eivät ole tyypillisiä ibizanpodencoilla. Joillain yksilöillä on huomattu, että kuulon ja/tai näön heikkeneminen on aiheuttanut epävarmuutta tietynlaisissa tilanteissa. Dementiaoireita tms. ei tavallisesti kuitenkaan esiinny, mikä voi osin johtua myös huomattavan korkeaan ikään yltäneiden koirien maltillisesta lukumäärästä.

Ibizanpodencoilla ei esiinny sellaisia rakenteellisia seikkoja, jotka vaikuttaisivat koiran käyttäytymiseen. Sairauksista aiheutuva stressi voi kuitenkin pahentaa käytöshäiriöitä.

4.2.5 YHTEENVETO RODUN KÄYTTÄYTYMISEN JA LUONTEEN KESKEISIMMISTÄ ONGELMAKOHDISTA SEKÄ NIIDEN KORJAAMISESTA

Vaikka ibizanpodenco on ensisijaisesti seurakoira, siitä ei ole haluttukaan saada äärimmäisen avointa ”kaikkien kaveria”, vaan tietyn pidättyväsyyden, omanarvontuntoisuuden ja herkkyydenkin on katsottu olevan osa rodun viehätystä. Ibizanpodencojen populaation pienen koon vuoksi kompromisseja voidaan joutua tekemään, mutta selkeästi arkoja, eroahdistuneita tai aggressiivisia yksilöitä ei saa käyttää jalostukseen.

4.3. TERVEYS JA LISÄÄNTYMINEN

4.3.1 PEVISA-OHJELMAAN SISÄLLYTETTY SAIRAUDET

Ibizanpodenco ei kuulu PEVISA-ohjelmaan. Rodun edustajille teetetään kuitenkin säännöllisesti lonkka-, kyynär-, silmä- ja polviniveltutkimuksia.

Terveystutkittujen koirien osuus on melko pieni, mutta tulokset ovat olleet hyviä. Rodun pienen lukumäärän ja toisaalta hyvän terveystilanteen vuoksi jalostuskoirille ei ole asetettu raja-arvoja. Kasvattajat ovat käyttäneet jalostukseen pääsääntöisesti tutkittuja koiria, mutta monesti ulkomaista urosta käytettäessä terveystutkimukset jäävät puuttumaan.

Taulukko 13: Vuosina 1988 – 2017 syntyneiden ibizanpodencojen (molemmat karvanlaadut) lonkkaniveltutkimukset.

	Tutkittuja	A	B	C	D	E
Lonkat	17 %	85 %	9 %	6 %	0 %	0 %
	33 kpl	28	3	2	0	0

Taulukko 14: Vuosina 1988 – 2017 syntyneiden ibizanpodencojen (molemmat karvanlaadut) kyynär- ja polviniveltutkimukset

	Tutkittuja	0	1	2	3	4
Kyynärät	13 %	100 %	0 %	0 %	0 %	
	26 kpl	26	0	0	0	
Polvet	26 %	96 %	4 %	0 %	0 %	0 %
	51 kpl	49	2	0	0	0

Ibizanpodencojen tilanne lonkkien kasvuhäiriöiden suhteen on varsin hyvä. Kahdella koiralla on kuvattu C-lonkat. Molemmat koirat ovat samasta karkeakarvaisesta pentueesta. Toisella tulos oli C/B ja toisella A/C. D- ja E-lonkkia ei ole tavattu rodussa lainkaan.

Kaikki tutkitut ibizanpodencot ovat kyynärpäistään terveitä. Tutkittujen prosentuaalinen osuus kaikista 1988-2017 syntyneistä koirista on kovin alhainen, vain 13%. Polvia on tutkittu hieman paremmalla prosentuaalisella osuudella. 26% kaikista 1988-2017 syntyneistä koirista kävi virallisessa polvitutkimuksessa ja kahdella tutkitulla koiralla oli kyynärtulos 1. Toisella tulos oli mediaalinen 1/0 ja toisella mediaalinen 1 / mediaalinen 1. Koiria, joilla on todettu patellaluksaatio, ei ole käytetty Suomessa jalostukseen.

Yhdeltä ibizanpodencolta on tutkittu spondyloosi virallisesti ja sen tulos oli 0. Kuitenkin tiettävästi yksi koira on lopetettu spondyloosin takia.

Polvinivelen rakenteelliset heikkoudet altistavat patellaluksaatiolle eli polvilumpion sijoiltaan menolle. Jalka-asento on virheellinen ja polvilumpion telaurat ovat liian matalat. Patellaluksaatiota esiintyy suhteellisen runsaasti kääpiöroduilla ja sellaisilla suuremmilla roduilla, joilla on suora takajalka. Patellaluksaatio periytyy kvantitatiivisesti eli monen geenin vaikutuksesta. Pienikokoisilla roduilla polvilumpio luksoituu yleensä sisäänpäin (mediaalisesti).

Patellaluksaatio on synnynnäinen ja jaetaan vian vakavuuden perusteella neljään eri asteeseen. Eläinlääkäri tutkii polvet tunnustelemalla. I - asteen luksaatiot ovat tavallisesti oireettomia eivätkä kaipaa hoitoa. II- ja III - asteen luksaatioissa koiralla havaitaan selviä liikkumisvaikeuksia. Ravatessaan koira koukistaa hetkittäin raajaansa sen sijaan että tukeutuisi sillä maahan (polvilumpio on luiskahtanut pois paikoiltaan), ja jatkaa sitten normaalia ravia (polvilumpio on palautunut paikoilleen). IV - asteen luksaatioissa polvilumpio on pysyvästi pois paikoiltaan. Usein oireet huomataan tapaturman jälkeen, vaikka kyseessä on synnynnäinen vika. Patellaluksaatio voi myös pahentua eikä nuorena saatu tulos ole välttämättä lopullinen.

Lievien patellaluksaation muotojen hoidoksi riittää yleensä lepo ja kipulääkitys. Vaikeat patellaluksaatiot on hoidettava kirurgisesti. Vaikeimman asteen luksaatioissa hoito voi vaatia useita leikkauksia ja ennuste voi olla huono. Muutamat rodut kuuluvat patellaluksaation osalta PEVISA:aan.

(lähde: Kennelliiton verkkosivujen jalostusaiheisten artikkeleiden arkisto)

Vuosina 1988–2017 syntyneistä ibizanpodencoista 37,4 % (73 koiraa) on käynyt virallisessa silmätutkimuksessa. Näistä suurin osa on todettu terveiksi. Silmäsairaudet ovat ibizanpodencoilla suurin terveydellinen ongelma. Ongelmaan on alettu herätä varsinkin Suomessa sekä Yhdysvalloissa ja jalostuskoirien lisäksi myös kotikoiria on ryhdytty tutkimaan. Suomen faaraokoirat ja ibizanpodencot ry suosittelee jättämään silmäsairaant koirat pois jalostuksesta ja näiden koirien lähisukulaisia tulisi käyttää harkiten.

Taulukko 15: Silmätutkitut vuosina 1988–2017 syntyneet ibizanpodencot, molemmat karvanlaadut

Diagnoosi	Kpl	Osuus tutkituista	Osuus kaikista syntyneistä
Distichiasis, todettu	2	2,7%	1,0%
Katarakta, jonka sijaintia ei ole määritetty, epäilyttävä	1	1,4%	0,5%
Kortikaalinen katarakta, epäilyttävä	1	2,7%	0,5%
Kortikaalinen katarakta, todettu	4	5,5%	2,1%
PPM, diagnoosi avoin	2	2,7%	1,0%
RD, multifokaali (MRD)	1	1,4%	0,5%
RD, geografinen, todettu	2	2,7%	1,0%
CEA, ei todettu	1	1,4%	0,5%
Lasiaisen rappeuma, epäilyttävä		1,4%	0,5%
Muu verkkokalvon sairaus, todettu	1	1,4%	0,5%
PHTVL/PHPV, sairauden aste 1	1	1,4%	0,5%
Ei todettu perinnöllisiä silmänsairauksia	61	83,6%	31,3%

PERINNÖLLINEN HARMAAKAIHI eli hereditaarinen katarakta samentaa silmän linssin osittain tai kokonaan. Tunnettujen muotojen periytymismekanismi on yleensä autosomaalinen resessiivinen, mutta useimpien muotojen periytymismallia ei tiedetä. Sairauden alkamisikä vaihtelee suuresti. Perinnöllinen kaihi on yleensä molemminpuolinen ja johtaa sokeuteen, jos linssien samentuminen on täydellinen. Jos kaihisamentuma jää hyvin pieneksi, sillä ei ole vaikutusta koiran näkökykyyn. Katarakta eli kaihi voi olla perinnöllinen tai ei perinnöllinen, synnynnäinen tai hankittu. Syntymän ja 8 viikon iän välillä todetut kataraktat ovat synnynnäisiä. Esimerkkinä hankitusta kataraktasta voidaan mainita sokeritautiin liittyvä, hyvin nopeasti täydelliseksi kaihiksi kehittyvä katarakta. Muita esimerkkejä hankitusta kaihistä ovat esimerkiksi vanhuuden kaihi ja PRA:han liittyvä toissijainen kaihi. Ns. nukleaariskleroosi eli linssin kovettuminen vanhalla koiralla ei ole varsinainen kaihimuutos, vaan normaaliin ikääntymiseen liittyvä muutos, jossa linssin ydin muuttuu 'opaalinharmaaksi'. Näkökykyyn se ei vaikuta. Perinnöllinen kaihi voidaan todeta perinnöllisten silmänsairauksien varalta tehtävässä silmätutkimuksessa. Erityisen tärkeää kaihin toteamisessa on viralliseen silmätutkimukseen kuuluva biomikroskooppitutkimus. Kaihi voidaan poistaa leikkauksella fakoemulsifikaatiomentelmällä. Paras leikkaustulos saadaan, kun leikkaus tehdään ennen kuin kaihimuutos on täydellinen. Hoidon edellytyksenä on se, että silmänpohja on terve. Perinnöllinen katarakta voi esiintyä yhdessä PRA:n kanssa, yleensä PRA:han liittyy kuitenkin ns. toissijainen kaihi.

RD (retinan dysplasia eli verkkokalvon synnynnäinen kehityshäiriö) jaetaan kolmeen muotoon, multifokaaliin (MRD), geografiseen (GRD) ja totaaliseen (TRD). MRD:ssa verkkokalvolla näkyy yksittäisiä poimuja, jotka syntyvät verkkokalvon paikallisen virhekehityksen seurauksena. Poimujen määrä voi vaihdella. MRD ei vaikuta näkökykyyn. GRD:ssa verkkokalvo on väärin kehittynyt laajemmalla alueella, mikä voi vaikuttaa koiran näkökykyyn ja TRD:ssa verkkokalvo on kokonaan irtautunut, mikä aiheuttaa silmän täydellisen sokeuden. MRD-muutokset eivät pahene iän myötä, vaan saattavat pikemminkin osittain hävitä näkyvistä vanhemmiten. GRD:aan saattaa iän myötä

liittyä paikallista verkkokalvon rappeumaa muutoksen alueella. Useilla roduilla RD:n on todettu periytyvän väistävasti. Eri RD-muotojen välistä geneettistä yhteyttä ei tunneta.

PPM (persistent pupillary membranes) ovat synnynnäisiä sikiöaikaisten verisuonten ja kalvojen jäänteitä iiriksessä eli värikalvossa. Vakavimmat asteet, joissa jäänteet kiinnittyvät linssin etupinnalle ja/tai sarveiskalvon sisäpinnalle, voivat vaikuttaa näkökykyyn. Epäillään perinnölliseksi, synnynnäiseksi muutokseksi joillakin roduilla.

DISTICHIASIS/EKTOOPPINEN CILIA (Kennelliitto tallensi aiemmin yhteisellä nimikkeellä cilia aberranta) ylimääräiset ripset, jotka tulevat ulos joko normaalin ripsirivin sisäpuolelta luomen reunasta (distichiasis) tai luomen sisäpinnalta (ektooppinen cilia). Caruncular trichiasis tarkoittaa silmän sisänurkan ihon karvoja, jotka kääntyvät sarveiskalvon sisänurkan päälle ärsyttäen silmää. Luomen reunasta kasvavat ripset voivat kaartua ulospäin normaalien ripsien tavoin tai ne kääntyvät sisäänpäin kohti sarveiskalvoa. Ripset voivat olla pehmeitä tai kovia. Etenkin luomen sisäpinnan läpi suoraan sarveiskalvoa vasten kasvava ripsi voi aiheuttaa sarveiskalvon vaurioitumisen. Tämä ilmenee silmän siristelynä ja ylimääräisenä kyynelvuotona. Silmän sarveiskalvon pinnalla ”uivat”, pehmeät distichiasis-ripset eivät yleensä aiheuta oireita. Oireilevilta koirilta ripsiä voidaan poistaa nyppimällä, jolloin ne kasvavat uudestaan tai poistaa ne pysyvästi polttamalla tai leikkauksella. Vaiva on selvästi periytyvä, mutta periytymismekanismi ei ole tiedossa. Luokitellaan nykyään silmätarkastuksissa lieviin, kohtalaisiin ja vakaviin muotoihin.

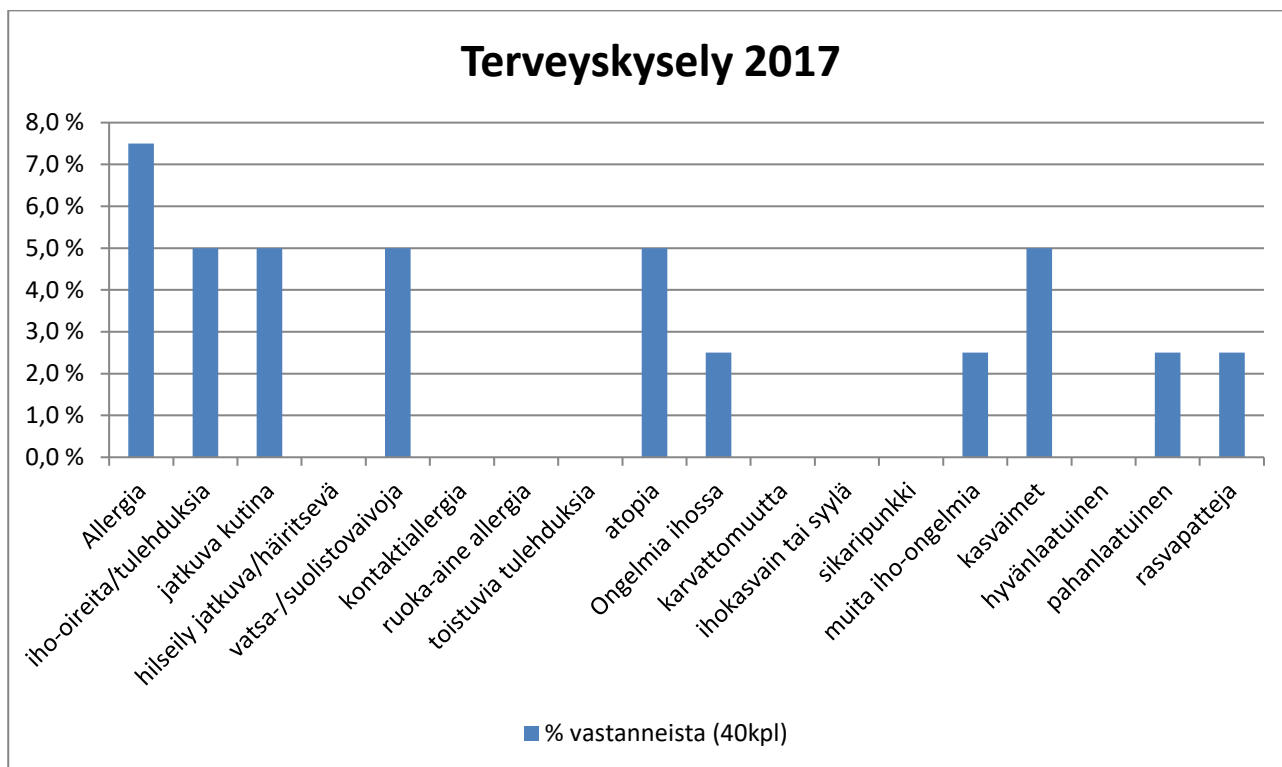
(lähde: Kennelliiton verkkosivujen jalostusaiheisten artikkeleiden arkisto)

4.3.2 MUUT RODULLA TODETUT MERKITTÄVÄT SAIRAUDET

Ibisanpodencoilla tavataan yleisimmin erilaisia allergioita, ruoka-aineyliherkkyyksiä, tapaturmia sekä kasvaimia ja hammaspuutoksia. Kasvaimet ovat pääsääntöisesti rasvapatteja. Hammaspuutoksia esiintyy jonkin verran, yleensä esiintyy yhden tai useamman välihampaan puuttumista. Jonkin verran on tullut ilmi koiria, joilla on ylimääräisiä hampaita. Purentavikoja ei ole raportoitu.

Terveyskyselyyn vastanneiden mukaan ibisanpodencoilla esiintyy jonkin verran sellaisia terveysongelmia, joilla voidaan katsoa olevan autoimmuuniperäistä taustaa. Autoimmuunisairauksiin liittyy usein geneettinen alttius, mutta myös sairauden laukaiseva ulkopuolinen tekijä. Erilaiset allergiat ilmenevät iho-oireina ja -tulehduksina, jatkuvana kutinana ja/tai hilseilynä sekä erilaisina vatsa- ja suolisto-oireina. Muutamalla koiralla on ilmoitettu olevan atopia.

Kuva 6: Ibizanpodencojen (molemmat karvanlaadut) sairaudet vuoden 2017 terveystarkastuksessa.

Suomessa tietävästi on muutama koira lopetettu jonkinasteisen epilepsian takia. Näitä koiria eikä niiden sisarusia ole käytetty jalostukseen. Jonkin verran on ulkomailta kuultu epilepsiatapauksista, mutta mitään varsinaista tilastoa asian tiimoilta ei ole.

Ibizanpodencojen pienen populaation vuoksi jalostusvalintojen yhteydessä saatetaan joutua tekemään joitakin kompromisseja esimerkiksi lievistä allergiasta kärsivien yksilöiden kohdalla. Vakavammin allergisia tai muutoin autoimmuuniperäisesti oireilevia yksilöitä tai epileptikoita ei tule käyttää jalostukseen lainkaan.

4.3.3 YLEISIMMÄT KUOLINSYYT

Kennelliiton jalostustietojärjestelmään on kirjattu 31 vuoteen 2017 mennessä kuolleen ibizanpodencon (molemmat karvanlaadut yhteensä) kuolinsyy. Yleisimmät syyt ovat vanhuus sekä erilaiset kasvaimet. Ibizanpodencon odotettu elinikä on tämän tilaston perusteella alle 9 vuotta. Tilasto vääristää alaspäin, sillä suurinta osaa kuolleista koirista ei ole ilmoitettu jalostustietojärjestelmään.

Taulukko 16: vuoteen 2017 mennessä kuolleiden koirien kuolinsyyt Kennelliiton jalostustietojärjestelmässä (poimittu 25.11.2017).

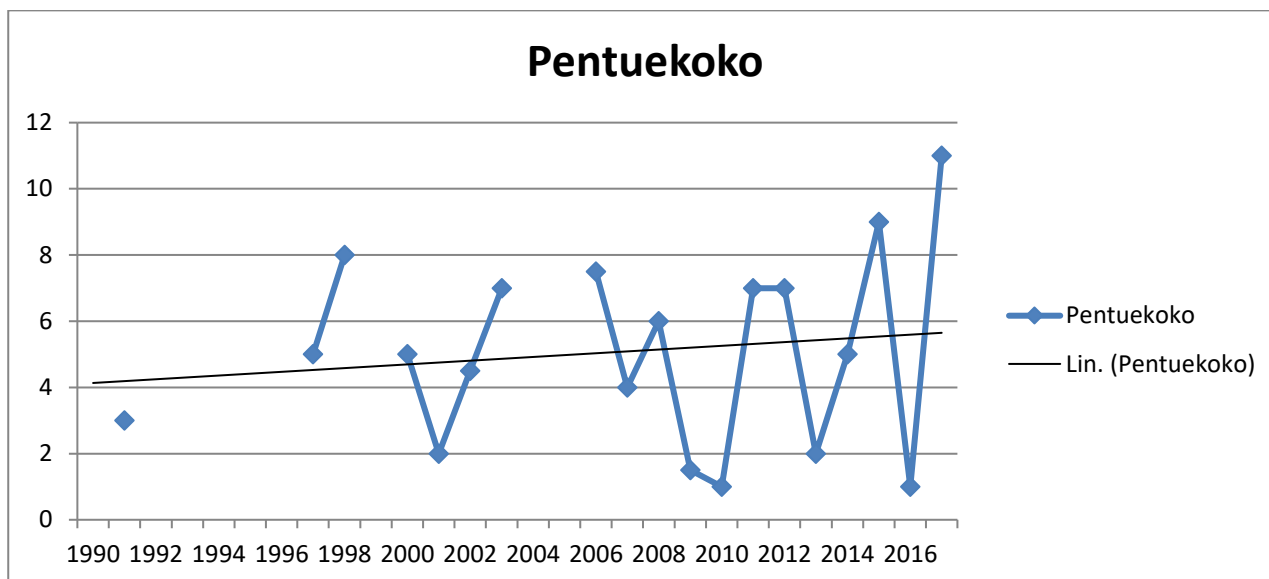
Kuolinsyy	Keskimääräinen elinikä	Kpl
Kasvainsairaudet, syöpä	7 v 2 kk	4
Ihon tai ihonalaiskudoksen kasvain	12 vuotta 2 kuukautta	1
Lymfoma, imusolmukesyöpä	6 vuotta 10 kuukautta	1
Muu kasvainsairaus	4 vuotta 11 kuukautta	2
Lopetus ilman sairauden diagnosointia	9 vuotta 0 kuukautta	2
Lopetus käytös- tai käyttäytymishäiriöiden vuoksi	4 vuotta 3 kuukautta	2
Pelokkuus	1 vuotta 0 kuukautta	1
Vihaisuus	7 vuotta 6 kuukautta	1
Luusto- ja nivelsairaus	6 vuotta 10 kuukautta	1
Lonkkaniveldysplasia ja sen seurauksena kehittynyt nivelrikko	6 vuotta 10 kuukautta	1
Maksan ja ruoansulatuskanavan sairaus	6 vuotta 5 kuukautta	2
Mahalaukun kiertyminen	6 vuotta 9 kuukautta	1
Muu maksan ja ruoansulatuskanavan sairaus	6 vuotta 2 kuukautta	1
Muu sairaus, jota ei ole listalla	5 vuotta 10 kuukautta	5
Tapaturma tai liikennevahinko	4 vuotta 3 kuukautta	3
Vanhuus (luonnollinen tai lopetus)	12 vuotta 10 kuukautta	5
Kuolinsyytä ei ole ilmoitettu	12 vuotta 7 kuukautta	7
Kaikki yhteensä	8 vuotta 8 kuukautta	31

4.3.4 LISÄÄNTYMINEN

Ibisanpodencojen lisääntyminen on tavallisesti vaivatonta ja helppoa. Yksittäisillä nartuilla on esiintynyt tiinehtymättömyyttä ja muutaman nartun tiedetään kärsineen kalkkikrampeista synnytyksen jälkeen. Rodun kokonaistilanne on lisääntymiskäyttäytymisen osalta kuitenkin vielä hyvä. Synnytykset sujuvat luonnollisesti ja yleensä ongelmitta, nartut huolehtivat pennuistaan hyvin ja pentukuolleisuus on melko harvinaista. Yliseksuaalista käyttäytymistä ei tiettävästi ole esiintynyt.

Keskimäärin ibisanpodencopentueisiin syntyy 5,1 pentua/pentue. Se vastaa melko hyvin todellisuutta, mutta on ollut myös isoja, jopa 11 pennun pentueita. Tilastollisesti suomalaiset ibisanpodencojen pentuekoko on hienoisessa nousussa, mutta varsinkin ulkomailta on raportoitu lisääntyvissä määrin pienilukuisia pentueita (1-2 pentua). Tämä on huolestuttavaa ja siihen tulisi kiinnittää huomiota rodun elinvoimaisuuden varmistamiseksi. Joissakin tapauksissa on pohdittu, onko pentuekokoon vaikuttanut voimakas linjasiitos. Osa näistä yhden pennun pentueista on saatettu alulle pakastespermaa käyttäen. Pääsääntöisesti nämä varsinkin yhden pennun pentueet on jouduttu saattamaan maailmaan keisarinleikkauksella pennun ollessa liian suuri luonnolliseen synnytykseen.

Kuva 7: Ibizanpodencojen (molemmat karvanlaadut) keskimääräisen pentuekoon kehitys vuosina 1990-2017

Terveyskyselyyn vastanneista 20 uroksesta yksi ilmoitettiin kivespuutteiseksi. Ongelmaa esiintyy rodussa kuitenkin huomattavasti tätä suuremmassa mittakaavassa ympäri maailman. Varsinaisia syitä tähän ei ole koskaan tutkittu, mutta mahdollista on, ettei rotua jalostaneet espanjalaiset metsästäjät ole pitäneet molempien kivesten laskeutumista niin tärkeänä jalostuskriteerinä vaan arvostivat metsästysominaisuuksia enemmän.

4.3.5 SAIRAUKSILLE JA LISÄÄNTYMISONGELMILLE ALTISTAVAT ANATOMISET PIIRTEET

Ibizanpodenco on liioittelematon ja kestävä metsästyskoira, jonka rakenne ei altista yksilöitä terveys- tai lisääntymisongelmille. Suuret ja ohuet korvalehdet voisivat olla paleltumisriskissä Suomen talvi-ilmastossa, mutta yhdistykselle tällaisesta ei ole raportoitu.

4.3.6 YHTENVELO RODUN KESKEISIMMISTÄ HYVINVOINTI- JA TERVEYSONGELMISTA

Virallisten terveystutkimusten perusteella ibizanpodenco on terve rotu, jossa luustosairaat yksilöt ovat poikkeuksia. Jonkin verran tavataan kuitenkin silmänsairauksia. Nämä sairaudet eivät kuitenkaan johda koirien lopettamiseen. Erilaiset allergiat, herkkyydet ja autoimmuunisairaudet saattavat kuitenkin olla lisääntymässä ja jotkut yksilöt myös oireilevat niin rajusti, että koiran hyvinvoinnin voidaan katsoa olevan vaarassa.

4.4. ULKOMUOTO

4.4.1 ROTUMÄÄRITELMÄ

Ibizanpodencin rotumääritelmä liitteenä.

4.4.2 NÄYTTELYT JA JALOSTUSTARKASTUKSET

Suomalaiset ibizanpodencot ovat ulkonäöllisesti varsin korkeatasoisia ja valtaosa valioituu helposti. Toistaiseksi rodulle ei ole järjestetty jalostustarkastusta, mutta mielenkiintoa on alettu osoittaa.

Rotumääritelmän mukaan ibizanpodencojen säkäkorkeus tulisi olla uroksilla 66-72cm ja nartuilla 60-67cm. Pienet poikkeamat ovat kuitenkin sallittuja, kunhan mittasuhteet ja esteettisyys säilyy. Todellisuudessa suurin osa koirista on korkeudeltaan ylärajoilla tai ylikorkeita. Tähän tulisi kiinnittää huomiota, ettei rotu kasvaisi enää isommaksi. Jonkin verran tavataan myös turhan raskaasti rakentuneita yksilöitä. On muistettava, että ibizanpodenco on kevyt rotu.

Ibizanpodenco luonnehditaan rotumääritelmässä liioittelemattomaksi roduksi. Jonkin verran tavataan kuitenkin liioiteltuja ja epätasapainoisia kulmauksia, joilla on haettu liikkeeseen näyttävyyttä näyttelyitä silmälläpitäen. Ibizanpodenco ei kuitenkaan ole ns. näyttävä liikkuja, joten sen tavoittelun ei pitäisi olla suotavaa. Rodun alkuperämaassa Espanjassa metsästäjien koirilla kulmaukset ovat niukempia, jotta koirat olisivat ketterämpiä metsästäessään. Joissakin linjoissa ilmenee eteensijoittunutta lapaa ja pystyä olkavartta.

Ibizanpodencojen korvat ovat suuri osa ilmettä. Jonkin verran on heikkoja korvia, jolloin ne ovat nousseet hitaasti ja niitä on mahdollisesti jouduttu tukemaan ”teippaamalla” pentuaikana. Ruusukorvaiset koirat ovat todella harvinaisia, eikä tällaisia yksilöitä tulisi käyttää jalostuksessa. Hieman heikkokorvaista yksilöä tulisi käyttää jalostukseen ainoastaan erinomaiset korvat omaavan yksilön kanssa. Liian suuria korvia on myös havaittu joillakin yksilöillä.

6. JALOSTUKSEN TAVOITTEET JA TOTEUTUS

6.1 JALOSTUKSEN TAVOITTEET

Ibizanpodencot ovat tyylikkäitä ja jaloja koiria, jotka luonteeltaan ovat kuitenkin omalaatuisia, herkkiä mutta huumorintajuisia. Rodun näyttelykoiraharrastuksesta huolimatta sen rakenne tulisi säilyttää tasapainoisena ja liioittelemattomana, alkuperämaan maastoihin sopivana. Ibizanpodencot voivat edelleen olla pidättyväinen vieraassa seurassa, mutta arkuuden ja ääniherkkyyden lisääntymistä rodun sisällä on pyrittävä välttämään

Ibizanpodencojen populaatio on maailmanlaajuisesti pieni. Siihen nähden Suomessa onkin melko hyvin onnistuttu pitämään yhdistelmien sukusiitosprosentit alhaisina. Kasvattajilta vaaditaan jatkossakin kansainvälistä yhteistyötä ja kärsivällisyyttä rodun geenipoolin säilyttämiseksi mahdollisimman laajana. Rotuunottokoirien käyttö on muistettava ja nämä koirat olisi viisasta geenitestata, jolloin voidaan varmistua niiden tuomasta ns. uudesta verestä ja onnistutaan suunnittelemaan geneettisesti heterotsygoottinen yhdistelmä. Myös karvanlaatujen väliseen risteytykseen kannustetaan, että voidaan välttää liian korkeita sukusiitosprosentteja. Silmäsairauksien ollessa suurimpia terveydellisiä uhkia rodulle, on kannustettava tutkimaan jalostuskoirien lisäksi myös kotikoirat. Lisäksi on tärkeää kartoittaa tilannetta silmäsairauksien osalta myös ulkomailla. Näin pystytään edesauttamaan terveempien koirien kasvatusta.

6.2 SUOSITUKSET JALOSTUSKOIRILLE JA YHDISTELMILLE

Suomen faaraakoirat ja ibizanpodencot ry:n (SFK) suositukset jalostuskoirille ovat seuraavat:

- Kasvattajan tulee olla Suomen Kennelliitto ry:n ja SFK:n jäsen. Suomen Kennelliiton rekisteröintisääntöjen ja kasvattajasitoumuksen vaatimusten tulee täyttyä.
- Läheistä sukusiitosta tulee välttää. SFK:n suositus on, että yhdistelmien sukusiitosaste olisi alle 6,25% (5 sukupolvea), mikä vastaa serkusten sukusiitosastetta.
- Luonteeltaan jalostukseen käytettävien koirien tulee olla moitteettomia, ne eivät saa osoittaa arkuutta tai aggressiivisuutta.
- Sairasta koiraa ei tule käyttää jalostukseen.
- Perinnölliseksi katsottavaa sairautta sairastavan koiran pentuesisarusten jalostuskäytössä tulee käyttää harkintaa. Kasvattajan tulee informoida pennunostajaa lähisukulaisten sairauksista kirjallisesti.
- Jalostukseen käytettävien yksilöiden suositellaan olevan ennen jalostuskäyttöä vähintään 3-vuotiaita
- Jalostukseen käytettävillä yksilöillä suositellaan olevan astutushetkellä voimassaolevat viralliset silmä-, polvi-, kyynärpää- ja lonkkatutkimukset.
- Jalostukseen käytettävien yksilöiden suositeltava Suomeen rekisteröityjen jälkeläisten enimmäismäärä on 2 pentuetta.
- Jalostukseen käytettävien yksilöiden suositellaan olevan palkittu näyttelyssä vähintään laatumaininnalla erinomainen, sekä omaavan näyttöä koepuolelta (ratajuoksun kilpailulisenssi tai maastajuoksusta hyväksytty suoritus).

Vaatimusten täyttämättä jättäminen ei ole este rekisteröinnille tai yhdistyksen verkkosivuilla ylläpidetylle pentulistalle pääsulle. Pentulistan ilmoituksen yhteydessä kuitenkin mainitaan, täyttääkö yhdistelmä kaikki vaatimukset.

Ibizanpodencoilla esiintyy jonkin verran kives- ja hammaspuutoksia. Jalostussuunnitelmia tehdessä olisi eduksi valita nartulle uros, jonka suvussa ei ole esiintynyt kivespuutoksia, mutta pienen populaation takia tällainen vaatimus on mahdoton. Hammaspuutteisten koirien jalostuskäyttöä tulisi harkita vakavasti ja suositellaan, että yhdistelmässä ainakin vähintään toisella koiralla olisi täydellinen hampaisto.

Koska valkovoittoiset ibizanpodencot voivat olla kuuroja, tulisi valkoisten koirien yhdistämisessä käyttää suurta harkintaa ja pentujen kuulo olisi hyvä tarkistaa ennen myymistä.

Suosituksia yksittäisen koiran maksimijälkeläismäärälle ei ole esitetty. Suurimmalla osalla Suomessa jalostukseen käytetyistä koirista on astutushetkellä ollut korkeintaan kaksi aikaisempaa pentuetta.

6.3 ROTUA HARRASTAVAN YHDISTYKSEN TOIMENPITEET

Suomen Faaraokoirat ja Ibizanpodencot ry päätti yleiskokouksessaan 2012 teettää molemmista roduistaan DLA-monimuotoisuuskartoituksen. Tätä varten vuoden 2012 aikana kerättiin verinäyte 20 ibizanpodencosta (10 lyhytkarvaista ja 10 karkeakarvaista), joiden katsottiin edustavan mahdollisimman kattavaa otosta koko maan populaatiosta. Näiden 20 koiran testin maksamisen lisäksi yhdistys päätti tukea muiden kuin listalle valittujen koirien testaamista maksamalla 50 % niidenkin testikuluista. Osallistumispäätös muutettiin sittemmin koskemaan vanhan DLA-kartoituksen korvannutta MyDogDNA –tutkimusta, johon faaraokoirat ja ibizanpodencot osallistuivat heti pilottivaiheessa.

Suomen faaraokoirat ja ibizanpodencot ry maksaa myös pientä terveystutkimustukea. Tukea voidaan maksaa SFK:n jäsenten omistamille Suomessa tutkituille Suomeen rekisteröidyille ibizanpodencoille, joiden tutkimustiedot luovutetaan SFK:n vapaaseen käyttöön koiran tunnistetiedoilla. Tukea maksetaan seuraavasti:

- Virallinen lonkkakuvaus ja virallinen kyynärkuvaus yht. 30€
 - tukea voi hakea kerran/koira
 - koiran tulee olla tutkimushetkellä vähintään yhden (1) vuoden ikäinen
- Virallinen polvitutkimus 15€
 - tukea voi hakea kerran/koira
 - koiran tulee olla tutkimushetkellä vähintään kolmen (3) vuoden ikäinen
- Virallinen silmätutkimus 15€
 - tukea voi hakea kahden (2) vuoden välein
 - koiran tulee olla tutkimushetkellä vähintään kolmen (3) vuoden ikäinen
- Ruumiinavaus 50€
 - tukiraha maksetaan anojan tilille, kun hän toimittaa patologin lausunnon SFK:n jalostustoimikunnalle koiran tunnistetiedoin yhdistyksen vapaaseen käyttöön
- MyDogDNA-passi 10€
 - tuen saaminen edellyttää sitä, että passi jaetaan SFK:n jalostustoimikunnalle

Yhdistys kartoittaa edelleen ibizanpodencojen terveyttä, elinikää ja kuolinsyitä kyselylomakkeilla, sekä osallistuu ulkomuototuomareiden kouluttamiseen. Lisäksi Suomen faaraakoirat ja ibizanpodecot ry jakaa tietoa rodun tilasta, jalostustavoitteista sekä jalostussuosituksista lehtensä, verkkosivujensa sekä sosiaalisen median kautta niin kasvattajille, pennunostajille kuin rodusta muuten kiinnostuneille.

Keskustelun alla on ollut myös MH-luonnekuvaustilaisuuksien sekä jalostustarkastuksien järjestäminen.

6.4 UHAT JA MAHDOLLISUUDET SEKÄ VARAUTUMINEN ONGELMIIN

Vahvuudet - Suomalaisten ibizanpodencojen korkea taso - Rodun terveys on varsin hyvä - Populaation geenipoolia on pyritty säilyttämään ja laajentamaan erilaisten tuontien ja keinosiemennysten avulla - Rodun suomalaisharrastajien keskuudessa vallitsee avoin ilmapiiri - Kasvattajien välinen yhteistyö kansainvälisellä tasolla melko vilkasta	Heikkoudet - Rodun populaatio on maailmanlaajuisesti hyvin pieni, uusia sukulinjoja enää vähän - Koirien liikakäytön laskennalliset rajat ovat alhaiset - Rotua harrastavan yhdistyksen pienen koon vuoksi resurssit ovat hyvin rajalliset - Rodussa esiintyy arkuutta, erityisesti ääniarkuutta, joka hankaloittaa koirien selviytymistä nyky-yhteiskunnassa
Mahdollisuudet - Pentujen kasvanut kysyntä - Harrastajien kiinnostus uusien jalostustyökalujen, kuten MH-luonnekuvauksen, käyttöönottoa - Uusien tutkimusmenetelmien, kuten geenitestien, hyödyntäminen rodun monimuotoisuuden säilyttämiseksi - Kennelmaailman entistä myönteisempi kanta roturisteytyksiin	Uhat - Ulkomaisten kasvattajien vähäisempi avoimuus ja kiinnostus koirien terveystutkimuksiin voivat johtaa ikäviin yllätyksiin tuontikoirien kanssa

6.5 TOIMINTASUUNNITELMA JA TAVOITEOHJELMAN SEURANTA

Jalostustoimikunta esittää vuosittain Suomen Faaraokoirat ja Ibizanpodencot ry:n hallitukselle toimintasuunnitelman, ja jalostustoimikunnan toimintakertomus kuuluu osana yhdistyksen toimintakertomusta. Koko toimintakertomus esitetään alkukeväällä yhdistyksen vuosikokouksessa.

Yhdistyksen kotisivuja on uudistettu, mutta niillä on jo nyt oma osionsa jalostusta koskien. Tarkoitus on pitää edelleen esillä mm. terveys- ja elinikäkyselylomakkeita, suosituksia jalostuskoirille, ohjeet jalostustiedustelun tekemiseen ja pennun ostamiseen, pentulistaa sekä JTO:ta.

Rodun erikoisnäyttelyn yhteydessä juhluvuosina järjestettävään epäviralliseen FarkkuShow'hun pyritään edelleen saamaan tuomareiksi rodun kasvattajia tuomareiksi sekä kansainvälisen yhteistyön lisäämiseksi että ”kasvattajatuomarien” näkemysten saamiseksi rodun ulkomuodollisesta tilanteesta. Farkku Weekendin, eli erikoisnäyttelyn ja FarkkuShow'n yhteydessä voidaan tarjota näytteenottomahdollisuutta geenitestejä varten.

Tavoite	Toteutus	Aikataulu
Rodun monimuotoisuuden kartoittaminen ja säilyttäminen	MyDogDNA –tutkimukseen kannustetaan ibizanpodencojen omistajia toimittamaan näyte koiristaan rahallisella avustuksella. Sekä kasvattajien että harrastajien valistaminen koirien geenitestauksen tuomista mahdollisuuksista jatkossa. Samalla yksilöllä enintään yksi pentue. Sukusiitosprosentti pyritään pitämään alle 6,25%.	Seurataan vuosittain
Koirien luonnetta mittaavien käytäntöjen kehittäminen.	Ibizanpodencojen saaminen MH-luonnekuvauksiin, myös luonnetestikäynteihin kannustaminen. Luonteiden kartoitusta jatketaan kannustamalla omistajia vastaamaan kotisivuilta löytyvään terveystarkastukseen. Tarkemman luonnekyselyn lähettäminen omistajille.	Luonnekysely laaditaan vuoden 2022 aikana ja lähetetään koirien omistajille 2023
Rodun pitäminen edelleen yhtenäisenä, ilman jakaantumista näyttely- ja juoksulinjoihin.	Harrastajien kannustaminen testaamaan koiriaan myös vinttikoirakokeissa esimerkiksi järjestämällä yhdistyksen omia lajeihin tutustumispäiviä.	Järjestetään rotupäivät mahdollisuuksien mukaan yhdessä harrastetoimikunnan kanssa vuoden – parin välein osallistujamäärästä riippuen.
Uusien rodun säilymistä ja terveyttä edistävien toimintatapojen etsiminen.	Kansainvälisen yhteistyön lisääminen edelleen, tieteellisten tutkimusten seuraaminen.	Seurataan vuosittain. Pääkohdat raportoidaan osana jalostustoimikunnan toimintakertomusta ja toimintasuunnitelmaa.

Silmäsairaustilanteen kartoitus	Kannustetaan tutkimaan jalostuskoirien lisäksi myös kotikoirat. Yritetään selvittää tilanne myös ulkomailla.	Kerätään ja kootaan seuraavaan JTO-päivitykseen
---------------------------------	--	---

7. LÄHTEET

Suomen Faaraokoirat ja Ibizanpodencot ry:n terveystarkastus 2016-2017

Suomen Kennelliiton jalostustietokanta Koiranet

Suomen Kennelliiton verkkosivujen jalostus- ja terveysartikkeleiden arkisto

Yhdistykselle toimitettu MyDogDNA-raportti

(Suomen suosituimmat koirarodut – Ibizanpodenco)

8. LIITTEET

Ibizanpodencon rotumääritelmä

Ryhmä: 5 | FCI:n numero: 89 | Hyväksytty: FCI 4.2.2000 | SKL-FKK 24.10.2006 | Alkuperämaa: Espanja

KÄYTTÖTARKOITUS:

Ibizanpodencoä käytetään metsästettäessä kaneja pääasiassa ilman ampuma-aseita niin päivällä kuin yölläkin. Erityisen hyvän hajuaistinsa avulla se vainuaa ja ajaa saaliinsa helposti liikkeelle runsaskasvillisellakinalueella. Se käyttää hajuaistiaan ja kuuloaan enemmän kuin näköään. Ketteryytensä ja oveluutensa ansiosta se saa nopeasti saaliinsa kiinni, varsinkin työskennellessään ajueessa. Yhden koiran osoitettua riistaeläimen läheisyyden muut ympäröivät tämän koiran, pitävät tietyn etäisyyden ja jäävät odottamaan. Koirat haukkuvat vain nähdessään tai kuullessaan riistan, ja kun ne ovat saartaneet sen. Ne heiluttavat häntäänsä innokkaasti sekä ajaessaan että saalistaessaan riistaeläintä, mutta niiden kiinnostus sitä kohtaan ei kestä kauan. Ibizanpodencoja käytetään myös jäniksen ja suurriistan metsästyksessä. Ne ovat hyviä noutajia. Ajue muodostetaan yleensä vain nartuista ja korkeintaan yhdestä uroksesta, sillä urokset eivät pysty ajon aikana yhteistyöhön vaan tappelevat. Kun ajue on pyydystänyt muutamia tuhansia kaneja, voi sattua, että joku koirista ei suostu metsästämään kuin vasta pitkän lepotauon jälkeen. Silloin sanotaan, että se on lukossa.

FCI:N LUOKITUS:

Ryhmä 5 pystykorvat ja alkukantaiset koirat.

Alaryhmä 7 alkukantaiset koirat.

Käyttökoetulosta ei vaadita

TÄRKEITÄ MITTASUHTEITA:

Etäisyys kuonon kärjestä silmien kohdalle on sama kuin etäisyys silmistä niskakyhmyyn.

PÄÄ: Pitkä ja hienopiirteinen pää on kapean, alaosastaan katkaistun kartion muotoinen, erittäin kuiva ja verrattain pieni suhteessa runkoon.

KALLO-OSA:

Pitkä ja tasainen; niskakyhmy on korostunut. Otsa on kapea ja litteä.

OTSAPENGER:

Vähäinen.

KIRSU:

Lihanvärinen; sieraimet ovat hyvin avoimet. Kuononselkä on hieman kupera.

KUONO-OSA:

Kuononselkä ja kirsu ulottuvat alaleukaa pitemmälle, kuono-osa on pitkä, kapea ja karvapeitteen värin mukaisesti lihanvärinen.

HUULET:

Ohuet, tiiviit ja lihanväriset.

HAMPAAT / PURENTA:

Tiiviisti sulkeutuva, leikkaava purenta; hampaat ovat tasaiset ja valkoiset.

SILMÄT:

Vinoasentoiset, pienet ja vaalean meripihkan väriset, väri muistuttaa paahdetun sokerin väriä. Meripihkan värisävy voi olla karvapeitteen värin mukaisesti tummempi tai vaaleampi. Ilme on hyvin älykäs, samalla varovainen ja epäluuloinen, ei kovin ylväs.

KORVAT:

Aina jäykät, mutta kuitenkin hyvin liikkuvaiset. Korvat suuntautuvat eteenpäin, vaakasuoraan sivuille tai taaksepäin, koiran ollessa innostunut ne ovat pystyssä. Korvan tyven keskikohta on silmän tasolla. Muodoltaan korvat ovat kuin pitkä vinoneliö, jonka alaosasta puuttuu kolmannes. Ne ovat ohuet, sisäpuolelta karvattomat ja keskikokoiset, mutta eivät liioitellun suuret.

KAULA:

Hyvin kuiva sekä ylä- että alaosastaan, pituudeltaan 1/4 rungon pituudesta, hieman kaareva ja lihaksikas. Nahka on tiivis ja sileä, ei löysää kaulanalusnahkaa. Karva on tavallisesti niskassa pitempää ja tiheämpää kuin muualla rungossa, etenkin lyhytkarvaisella muunnoksella.

RUNKO:

Symmetrinen, hieman kaareva, keskipitkä ja tiivis; hieman korkeuttaan pitempi, mittoja ei ole tarkemmin eritelty.

SÄKÄ:

Selvästi erottuva, korkea, kuiva ja pitkä.

SELKÄ:

Suora, pitkä ja jäntevä. Lihakset ovat vahvat, kuitenkin litteät.

LANNE:

Kaareva, keskileveä, vahva ja jäntevä.

LANTIO:

Voimakkaasti laskeva; sarvennaiset ovat selvästi erottuvat, lihakset vahvat ja kiinteät.

RINTAKEHÄ:

Syvä, kapea ja pitkä, ei kuitenkaan kyynärpäiden tasolle ulottuva; rintalasta on terävä ja esiintyöntyvä. Kyljet ovat litteät.

ALALINJA JA VATSA:

Vatsaviiva on nouseva, ei kuroutunut.

HÄNTÄ:

Alaskiinnittynyt ja pitkä. Hännänpäässä tulisi olla joitakin pitempiä ja karkeampia karvoja (kuten viljan vihneet). Takaraajojen välistä ylös vedettynä hännän tulee ulottua selkärankaan asti. Häntä on tyvestä hieman paksumpi ja kapenee tasaisesti kärkeä kohti. Koiran ollessa levossa häntä riippuu luonnollisesti. Koiran liikkeessä häntä on sirpin muotoinen ja enemmän tai vähemmän kaartuva, mutta ei mielellään pystysuora eikä selälle kiertyvä.

RAAJAT

ETURAAJAT

YLEISVAIKUTELMA:

Eturaajat ovat pystysuorat ja symmetriset. Edestä katsottuna ne ovat hyvin lähellä toisiaan. Koiran yleisvaikutelma on vahva; pitkät raajat antavat vaikutelman kevyestä ja nopeasta, silti vahvasta koirasta.

LAVAT:

Viistot, vahvat ja vapaasti liikkuvat.

OLKAVARRET:

Hyvin pitkät, suorat, vahvat ja hyvin lähellä toisiaan.

KYYNÄRPÄÄT:

Voimakkaat ja rintakehän alapuolella sijaitsevat; yhdensuuntaiset rungon keskiviivan kanssa, eivät koskaan ulkonevat.

KYYNÄRVARRET:

Levenevät ranteita kohti.

VÄLIKÄMMENET:

Voimakkaat, kiinteät. leveät ja hyvin pystyt.

KÄPÄLÄT:

Lähes jäniksenkäpälän muotoiset, varpaat ovat pitkät ja tiiviisti yhdessä. Varpaiden välissä on runsaasti karvaa; kynnet ovat hyvin vahvat ja yleensä valkoiset, karvapeitteen värin mukaisesti. Päkiät ovat hyvin lujat.

TAKARAAJAT

YLEISVAIKUTELMA:

Takaraajat ovat pystysuorat, lihakset pitkät, vahvat ja litteät.

KINTEREET:

Hyvin kulmautuneet, leveät ja matalat, eivät sisä- eivätkä ulkokierteiset.

VÄLIJALAT:

Pystysuorat.

KÄPÄLÄT:

Kuten etukäpälät.

LIIKKEET:

Toivotuin ravi on kohtuullisen lyhytaskelista ja hieman ylöspäin nousevaa. Laukka on hyvin nopeaa ja antaa vaikutelman erittäin ketterästä koirasta.

NAHKA:

Tiivis, rungonmyötäinen ja väriltään punertava; väri voi vaihdella karvapeitteen värin mukaan.

KARVAPEITE

KARVA:

Lyhyt-, karkea- tai pitkäkarvainen.

Lyhyt karva ei saa olla silkkistä, vaan vahvaa ja kiiltävää. Karkean karvan tulee olla kovaa, hyvin tiheää, hieman lyhyempää päässä ja korvissa, hieman pitempää reisien takaosassa ja hännän alapuolella. Parta on erittäin arvostettu. Pitkä karva on pehmeämpää ja vähintään 5 cm pitkää. Pään karvapeite on hyvin tiheä.

VÄRI:

Mieluiten punavalkoinen, yksivärinen valkoinen tai punainen. Kellanruskea väri sallitaan muutoin erinomaisilla yksilöillä; sitä ei kuitenkaan hyväksytä lyhytkarvaisella muunnoksella.

KOKO**SÄKÄKORKEUS:**

Urokset 66 - 72 cm.

Nartut 60 - 67 cm.

Edellämainitut mitat eivät ole ehdottomat, pienet poikkeamat sallitaan kunhan mittasuhteet ja esteettisyys säilyvät.

VIRHEET:

Kaikki poikkeamat edellä mainituista kohdista luetaan virheiksi suhteutettuna virheen vakavuuteen ja sen vaikutukseen koiran hyvinvointiin ja terveyteen.

VAKAVAT VIRHEET:

- lyhyt ja leveä pää
- erittäin selvä otsapenger
- välihampaan puuttuminen
- riippuvat korvat
- tynnyrimäinen rintakehä
- ulkokierteiset kyynärpäät
- pihtikinttuisuus
- ulkokierteiset käpälät
- ristiinastuvat käpälät tai kintereet.

HYLKÄÄVÄT VIRHEET:

- vihaisuus tai liiallinen arkuus.
- selvästi epänormaali rakenne tai käyttäytyminen.
- kallon ja kuonon ylälinjat liikaa eri tasolla ("porrasmainen kallo")

- ruskea pigmentti tai mustia täpliä kirsussa
- kaikki purentavirheet
- punertavanruskeat silmäluomet tai huulet
- yksilöt, joissa on merkkejä risteytyksestä espanjan- tai jonkun muun vinttikoiran kanssa, ts. ruusukorvat, tummat silmät, leveä lantio, heikosti erottuva rintalastan kärki, eturaajat kaukana toisistaan, pyöristyneet ja leveät reidet, joissa näkyvät verisuonet.

HUOM.

Uroksilla tulee olla kaksi normaalisti kehittynyttä kivistä täysin laskeutuneina kivespussiin.

Jalostukseen tulee käyttää vain toiminnallisesti ja kliinisesti terveitä, rakenteeltaan rodunomaisia koiria.